

CSR VERSLAG 2011

CSR VERSLAG 2011

Van dit verslag is een Engelse vertaling beschikbaar. In geval van verschillen tussen beide versies prevaleert de Nederlandse tekst.

Dit verslag is CO₂-vrij geproduceerd en gedrukt op 100% gerecycled FSC-papier.

Gedrukte exemplaren van dit CSR Verslag kunt u aanvragen via csr@boskalis.com

INHOUDS- OPGAVE

4 **VOORWOORD VAN DE CEO**

8 **WIE WIJ ZIJN**

24 **ONZE SOCIALE PRESTATIES**

38 **ONZE MAATSCHAPPELIJKE
PRESTATIES**

44 **ONZE MILIEUPRESTATIES**

54 **ONZE ECONOMISCHE
PRESTATIES**

56 **BIJLAGE**

VOORWOORD VAN DE CEO

Geachte lezer,

Duurzaamheid is bij Boskalis een integraal onderdeel van ons corporate beleid. Als mondiaal toonaangevende expert op het vlak van baggeren en maritieme dienstverlening streven wij ernaar om de oplossingen die wij aanbieden, zo duurzaam mogelijk te ontwerpen en uit te voeren. Sinds 2009 brengen wij, als enige in onze industrie, een CSR-verslag uit waarin we aan onze stakeholders verantwoording afleggen over onze prestaties op het gebied van duurzaamheid. Voor u ligt ons verslag over 2011 waarin we inzicht bieden in ons CSR-beleid, rapporteren over onze resultaten op sociaal, milieu-, maatschappelijk en economisch gebied en onze ambitie aangeven voor de komende jaren.

KETENVERANTWOORDELIJKHEID

Ketenverantwoordelijkheid is een thema dat we in 2011 gericht hebben opgepakt. Samen met onze voornaamste leveranciers hebben we in een drietal 'Meet the Buyer'-bijeenkomsten onderzocht hoe we onze keten verder kunnen verduurzamen. Dat heeft er onder andere toe geleid dat er een gedragscode voor onze leveranciers van kracht is geworden. Om de interne dialoog over duurzaamheid met onze medewerkers vorm te geven hebben we in 2011 een eerste bijeenkomst georganiseerd waarin de NGO Stichting de Noordzee een presentatie heeft gegeven over het belang van emissiereductie.

ONZE SOCIALE PRESTATIES

Onze mensen zijn de onderscheidende factor in het succes van onze onderneming en wij hechten veel waarde aan hun betrokkenheid. De integratie met SMIT levert voor onze medewerkers nieuwe perspectieven op. Het proces van eenwording, dat we in goed overleg met de Ondernemingsraad uitvoeren, verloopt voorspoedig. We trekken steeds meer samen op in de markt en boeken daar mooie successen. Ook onze corporate staven werken waar mogelijk al als één team. Eind 2011 is het kantoor- en walpersoneel van SMIT via een Overgang van Onderneming in dienst getreden bij Boskalis en zijn zij deelnemer geworden in het Boskalis-pensioenfonds. Eind 2011 zijn we gestart met de voorbereiding van de tweede fase van de integratie. Hierin willen de optimale organisatie neerzetten, zodat we alle segmenten en klanten zo effectief en efficiënt mogelijk kunnen bedienen. Fase 2 van de integratie zal in 2012 worden afgerond, inclusief de fysieke integratie van het SMIT kantoor in het Boskalis hoofdkantoor.

Met ons veiligheidsprogramma *NINA (No Injuries No Accidents)* boekten we in 2011 een uitstekend resultaat. Met *NINA* bouwen we aan een cultuur waarin veiligheid openlijk bespreekbaar is, voor alle medewerkers in welke positie dan ook. We zien dit terug in het stijgende aantal preventieve meldingen waardoor we onveilige situaties sneller en gericht kunnen voorkomen. We zien dat ook terug in onze veiligheidsprestatie: het 'Lost Time Injury Frequency' (LTIF)-cijfer daalde verder van 0,7 (2010) naar 0,3 per 200.000 gewerkte uren in 2011. Een ontwikkeling die ons positief stemt, maar ons nog niet tevreden stelt. Onze doelstelling blijft: '*No Injuries No Accidents*'.

ONZE MILIEU-PRESTATIES

In ons corporate businessplan voor de periode 2011-2013 hebben we aangegeven dat we ons nadrukkelijk willen positioneren als partner in het high end marktsegment waar klanten ons uitnodigen om als partner al in de ontwerpfase mee te denken over complexe maritieme oplossingen. Juist in deze fase kunnen we met onze milieu-expertise de meeste waarde toevoegen en een bijdrage leveren aan het duurzaam beheer en ontwikkelen van dichtbevolkte rivier-, delta- en kustgebieden in de wereld. Via onze nauwe betrokkenheid bij het innovatieprogramma *Building with Nature* laten we zien dat het mogelijk is waterbouwprojecten te ontwikkelen en tegelijkertijd kansen te creëren voor de natuur. In 2011 zijn goede eerste resultaten uit dit programma in de praktijk gebracht, waaronder de Zandmotor, een nieuwe innovatieve manier voor het onderhoud van de Nederlandse kust. In het hoofdstuk 'Onze milieuprestaties' gaan we hier nader op in.

In onze CSR-verslagen rapporteren we onze CO₂-uitstoot van onze vloot en kantoororganisaties. Er is in 2011 hard gewerkt aan de optimalisatie van de CO₂-rapportagesystemen. We spannen ons in om tot een uniforme standaard te komen in onze industrie voordat we kwantitatieve doelstellingen zullen formuleren. Aangezien dit een complex proces is, zal dat nog enige jaren duren.

We hebben in 2011 verder geïnvesteerd in hulpmiddelen en materieel die positief bijdragen aan onze impact op het milieu. Zo hebben wij een 'weather routing'-programma op twintig van onze grootste schepen ingebouwd zodat ze steeds in staat zijn de meest optimale vaarroute te bepalen. Dit kan de reistijd en CO₂-uitstoot terugdringen. Ook hebben we in 2011 zelfstandig, met de branche of met leveranciers het onderzoek gecontinueerd naar schonere, zuinigere motoren en schonere brandstof.

ONZE MAATSCHAPPELIJKE PRESTATIES

Onze maatschappelijke bijdrage is primair het gevolg van de maritieme projecten en diensten die we uitvoeren. We doen echter meer. We nemen waar mogelijk lokaal personeel aan, schakelen lokale onderaannemers in en betrekken goederen of diensten van lokale leveranciers. Ook stimuleren we onze eigen mensen om een bijdrage te leveren aan het welzijn van de lokale gemeenschap. Zo hebben in 2011 bijvoorbeeld medewerkers de veiligheidsbonussen die we van opdrachtgevers hebben ontvangen, besteed aan lokale welzijnsinitiatieven en ondersteunde onze organisatie in Nigeria de NGO Family Care Association in hun malariapreventieprogramma.

AMBITIE

Met deze CSR-rapportage maken we transparant wat we hebben bereikt in relatie tot onze doelstellingen. Ten opzichte van 2010 hebben we stappen gezet om breder te rapporteren en ook de SMIT-activiteiten integraal mee te nemen. We streven ernaar volgend jaar ook de activiteiten van MNO Vervat mee te nemen, het civiele infrabedrijf dat we eind 2011 hebben overgenomen.

Naar aanleiding van de 'Meet the Buyer'-bijeenkomsten in 2011 zullen we in 2012 in één-op-één-gesprekken met een aantal van onze leveranciers de besproken ontwikkelingen verder trachten te concretiseren en te borgen. Ook zullen we meer bijeenkomsten over duurzaamheid met onze medewerkers organiseren. Om de rapportage het gewicht te geven dat het verdient, hebben we in 2011 de interne rapportages en systemen geoptimaliseerd. Daardoor hebben we een goede basis gelegd om in de komende jaren een stap te zetten naar het GRI B-niveau.

We hopen u met dit verslag een goed beeld te geven van de CSR-ontwikkelingen binnen onze onderneming. We stellen uw suggesties voor verbetering van ons CSR-beleid en onze rapportage daarover op prijs en gaan hierover graag de dialoog met u aan.

Namens de Raad van Bestuur

Peter Berdowski

MILIEU- EN VEILIGHEIDS- ONDERSCHIEDINGEN OP HET PROJECT GORGON, AUSTRALIË

Een van de meest omvangrijke en complexe Boskalis-projecten is het Gorgon Project in Australië. Boskalis is verantwoordelijk voor het ontwerp en de aanleg van een grote LNG-haven op Barrow Island, 50 kilometer voor de kust van de Australische deelstaat Western Australia. Het project kent tal van uitdagingen, niet alleen qua techniek en logistiek, maar ook op het gebied van veiligheid en milieu.

'IN APRIL 2011 WERD AAN ONZE MENSEN DE 'ENVIRONMENTAL EXCELLENCE AWARD' UITGEREIKT'

Naast de aanleg van de LNG-haven omvat het project de bouw van faciliteiten voor de verlading van materiaal, een 200 meter lange kademuur, een aantal dukdalven en een roll-on/roll-off-faciliteit. Boskalis is ook verantwoordelijk voor de logistiek en het projectmanagement van een deel van de basisinfrastructuur.

MILIEU

Een prioriteit op het project is de bescherming van de bijzondere flora en fauna op en rond Barrow Island. Er is een uitgebreid scala aan milieu-eisen van kracht tijdens de werkzaamheden. Van het gebruik van biologisch afbreekbare hydrauliekolie en afvalscheiding, tot en met strenge quarantaine-eisen. Wie naar Barrow Island vliegt of vaart gaat door een strenge controle, om te voorkomen dat niet-inheemse planten en dieren het eiland op komen. Zo moet veelal in droogdok de huid van alle schepen helemaal gereinigd worden. En wordt ieder stuk droog materieel op een speciaal hiervoor afgebakend terrein uit elkaar gehaald en geïnspecteerd op de aanwezigheid van zaadjes, stofjes en diertjes. Boskalis heeft hiervoor een eigen multidisciplinair inspectieteam opgeleid met ondermeer biologen.

In april 2011 werd aan onze mensen de 'Environmental Excellence Award' uitgereikt. Fauna-observaties, voldoen aan de richtlijnen van het Environmental Management Plan, bewustzijn bij de medewerkers en de implementatie van mitigerende maatregelen, waren aanleiding voor Chevron om deze prijs uit te reiken.

VEILIGHEID

Opdrachtgever Chevron staat bekend om zijn strenge veiligheidsmaatregelen. Net als Boskalis zelf eist ook Chevron een strikte incidentrapportage. Echter, de mate waarin Boskalis hieraan gehoor gaf verraste het concern enigszins. "Het leek alsof wij enorm veel incidenten hadden, maar we meldden álles", vertelt Anne Jan Fokkema, works manager Marine. "Wij hebben Chevron uitgelegd dat het ons niet gaat om dat cijfer, maar om wat er áchter ieder incident zit. Omdat we er van willen leren." Opvallend in dat kader is dat acties die ondernomen worden vooral voortkomen uit inspecties en niet zozeer uit incidenten. Frank Duijnhouwer, works manager Dredging, "Dat geeft aan dat wij pro-actief bezig zijn met veiligheid." Ook de klant ziet dat, weet Anne Jan Fokkema: "Ze waarderen onze aanpak. Ze weten dat ze ons kunnen vertrouwen."

Op het project Gorgon is het aantal ernstige incidenten nihil. Er zijn inmiddels meer dan 2.600.000 manuren gewerkt zonder incidenten met verzuim. Als waardering heeft Chevron een 'Certificate of Appreciation' uitgereikt.

WONEN EN WERKEN OP ZEE

Een van de meest opvallende zaken op het Gorgon Project is dat alles op zee gebeurt: werken én wonen. Barrow Island heeft, behalve een vliegveld, geen faciliteiten. Daarom verbleef al het personeel, tijdens de piek wel 550 man, op het accommodatieschip de Finnmarken. Dagelijks moeten voor hen grote hoeveelheden levensmiddelen aangevoerd worden. Dat is een behoorlijke logistieke puzzel, die door de logistieke afdeling op het kantoor in Dampier in elkaar wordt gepast. Het betekent ook dat er dagelijks honderden medewerkers per schip van en naar het werk moeten worden gebracht. Aangezien op- en overstappen bekende risico's met zich meebrengen, is hier in de voorbereiding veel aandacht aan besteed. Zo is een aantal vaartuigen, dat wordt ingezet voor de wisseling van de bemanning, technisch aangepast om de overstap zo veilig mogelijk te maken. En bleef dit een herhaald onderwerp in de zogenaamde 'toolbox-meetings'. Met effect: tijdens het project zijn er zo'n 450.000 'safe transfers' geweest.

CYCLONEN

De vele cyclonen in het gebied vormen een bemoeilijkende factor. Er wordt voortdurend contact onderhouden met de Australische meteorologische instituten. Frank Duijnhouwer: "Als de weersomstandigheden ons daartoe dwingen, worden alle werkzaamheden gestaakt. Alle schepen en het overig materieel worden gedemobiliseerd naar een beschutte locatie in Dampier, zo'n 80 nautische mijl ten oosten van het project. De coördinatie van die grootscheepse operatie is mede in handen van onze SMIT-collega's, die ervoor zorgen dat al het materieel goed verankerd de storm doorstaat. In het afgelopen cycloon-seizoen (2010-2011) zijn we twaalf keer gedemobiliseerd. Soms duurde dat een paar dagen, soms meer dan twee weken".

WIE WIJ ZIJN

10 PROFIEL EN DIENSTEN

12 MISSIE, STRATEGIE EN BELEID

14 ONZE STAKEHOLDERS

16 ONZE WAARDEKETEN

**20 ORGANISATIE, CORPORATE
GOVERNANCE EN INTEGRITEIT**

PROFIEL EN DIENSTEN

Boskalis is een mondiaal leidende expert op het vlak van baggeren en maritieme dienstverlening.

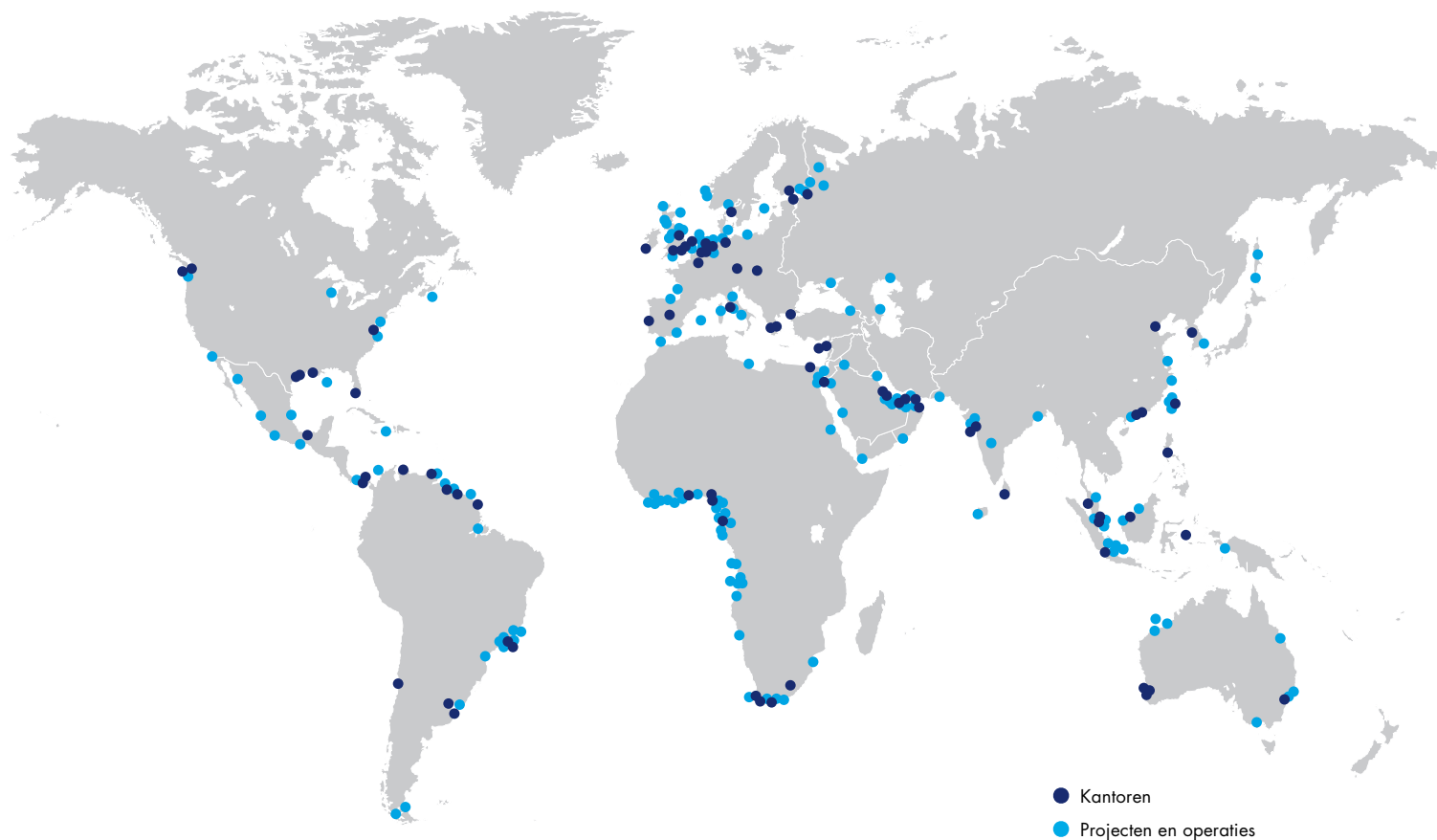

Als partner is Koninklijke Boskalis Westminster N.V. (Boskalis) in staat voor onze klanten complexe infrastructurele werken binnen de keten van ontwerp, projectmanagement en uitvoering te realiseren, ook op kwetsbare locaties of afgelegen plaatsen in de wereld. We streven ernaar om onze oplossingen zo duurzaam mogelijk te ontwerpen en te realiseren.

Naast onze infrastructurele activiteiten bieden wij een breed scala aan maritieme diensten aan zoals havensleepdiensten, reddings- en bergingswerk, zwaar transport en hijswerkzaamheden. Terminaldiensten bieden wij aan via de nieuwe combinatie Smit Lamnalco, die in 2011 is ontstaan en waarin wij 50% aandeelhouder zijn. Maritieme infrastructuurdiensten leveren wij via ons strategische partnerschap met Archirodon, waarin wij een 40% deelneming hebben. Met de acquisitie van MNO Vervat in 2011 heeft Boskalis een civiele aannemer van formaat binnen haar gelederen die een uitstekende aanvulling vormt op onze infra- en grondverzetactiviteiten. In ons Jaarverslag zijn onze kernactiviteiten gedetailleerd beschreven op pagina 11.

De vraag naar onze diensten wordt gedreven door de stijgende energieconsumptie, groei van de wereldhandel en wereldbevolking en klimaatverandering. Boskalis opereert mondiaal maar concentreert zich op zes geografische regio's in de wereld waar de grootste groeiverwachtingen liggen voor de energiemarkt en de markt voor havens. Deze spreiding geeft ons zowel een solide basis als de flexibiliteit om een breed scala aan projecten te kunnen verwerven en zorgt voor uitstekende vooruitzichten op evenwichtige en bestendige groei. Onze voornaamste opdrachtgevers zijn oliemaatschappijen, havenexploitanten, overheden, rederijen, internationale projectontwikkelaars, verzekeraars en mijnbouwbedrijven.

Boskalis heeft ongeveer 14.000 medewerkers, inclusief ons aandeel in de partnerbedrijven zoals Smit Lamnalco en Archirodon. Veiligheid van onze medewerkers en die van onze onderaannemers heeft de hoogste prioriteit. Boskalis heeft een vooruitstrevend veiligheidsprogramma dat hoog aangeschreven staat in de industrie en bij onze klanten. We zijn voor klanten actief in ruim 75 landen in zes werelddelen. Onze veelzijdige vloot bestaat uit meer dan 1.100 schepen en werktuigen. Het hoofdkantoor is gevestigd in Papendrecht, Nederland.

BAGGEREN

- Ontwerp, aanleg en onderhoud van (LNG)havens en vaarwegen
- Offshore-dienstverlening voor de olie- en gasindustrie
- Landaanwinning
- Kust- en rivieroeverbescherming

TRANSPORT & HEAVY LIFT

- Ontwerp, transport, installatie, ontmanteling en verhuurdiensten
- Subsea-activiteiten
- Voor de civiele en (duurzame) energiemarkten

SALVAGE

- Noodhulp (OPA 90)
- Wrakopruijing
- Milieuzorg

HARBOUR TOWAGE

- Aan- en afmeren van zeeschepen
- Gerelateerde maritieme diensten

TERMINALS

- Sleep- en gerelateerde diensten
- Voor on- en offshore olie- en gasterminals

INFRASTRUCTUUR

- Grondsanerings- en grondverbeteringsdiensten
- Aanleg van wegen, tunnels, dammen en bruggen
- Aanleg van o.a. waterzuiveringsinstallaties en krachtcentrales

MISSIE, STRATEGIE EN BELEID

MISSIE

Boskalis is een toonaangevende dienstverlener op het gebied van innovatieve en competitieve totaaloplossingen voor infrastructurele uitdagingen in de maritieme, kust- en deltagebieden in de wereld. We streven ernaar om onze oplossingen zo duurzaam mogelijk te ontwerpen en te realiseren, waarbij veiligheid de hoogste prioriteit heeft.

STRATEGIE

Onze corporate strategie is gericht op groei. We streven daarbij naar een gezonde balans tussen economische waardecreatie voor opdrachtgevers en onze onderneming enerzijds en milieuzorg en sociale en maatschappelijke verantwoordelijkheid anderzijds.

Een uitgebreide beschrijving van onze corporate strategie vindt u in het Jaarverslag 2011, pagina's 12-16.

BELEID

Ons CSR-beleid richt zich op de onderstaande aandachtsgebieden, omdat daar onze invloed op mens, milieu en maatschappij het grootst is.

- Onze sociale prestaties zijn vooral gericht op onze medewerkers waarbij wij streven naar het bevorderen van hun veiligheid, ontplooiingsmogelijkheden en welzijn.
- Onze maatschappelijke prestaties uiten zich in bijdrages aan lokale gemeenschappen, investeringen in onderwijs, onderzoek en kennisoverdracht en maatschappelijke sponsoring en donaties.
- Onze milieuprestaties zijn vooral gericht op het beperken en voorkomen van een negatieve impact op het milieu. Onze focus ligt op de verdere uitbouw van onze milieu-expertise, het aanbieden van ecodynamische ontwerpen en de continue investering in en toepassing van milieuvriendelijk materieel.
- Onze economische prestaties zijn gericht op de continuïteit van onze leidende positie in onze industrie en waardecreatie voor onze stakeholders.

Verder in dit verslag staan we uitgebreid stil bij deze prestaties.

Voor de oeverbescherming op het Gorgon Project in Australië zijn zogenaamde X-blokken gebruikt. De structuur en de hoge porositeit van de blokken bieden een prima habitat voor de maritieme flora en fauna in het gebied.

KERNCIJFERS CSR PRESTATIES	2011	2010
SOCIALE PRESTATIES		
Trainings-/ontwikkelingsuren medewerkersbestand	165.446	65.954
Aantal medewerkers met NINA-veiligheidstraining	518	1.000
LTIF Boskalis	0,3	0,7
LTIF SMIT	0,4	n.a.
LTIF Lamnalco	0,03	0,03
MAATSCHAPPELIJKE PRESTATIES		
Aantal begeleide stagiaires, afstudeerders en promovendi	64	81
MILIEU-PRESTATIES		
CO ₂ -emissies in metric tonnes (zie pagina 52 voor toelichting)	1.015	750,6
ECONOMISCHE PRESTATIES (IN EURO 1 MILJOEN)		
Omzet	2.801	2.674
Orderportefeuille	3.489	3.248
Bedrijfsresultaat	354	402
EBITDA	591	622
Nettowinst	254	311
GEGEVENS PER AANDEEL (IN EURO)		
Winst	2,48	3,11
Dividend	1,24	1,24
Cashflow	4,86	5,30

ONZE STAKEHOLDERS

Boskalis vindt een goede, transparante relatie met haar stakeholders belangrijk.

Onze stakeholders zijn:

- Medewerkers
- Klanten
- Kapitaalverschaffers en aandeelhouders
- Toeleveranciers en onderaannemers
- Onderwijs- en kennisinstututen
- Lokale gemeenschappen
- Maatschappelijke en brancheorganisaties, inclusief NGO's

DIALOOG

De dialoog die we met onze stakeholders voeren vindt voor enkele stakeholders formeel en gestructureerd plaats. Voor andere betrokkenen bij onze onderneming gebeurt dat langs een meer informele weg. Op basis van deze gesprekken hebben wij een goed beeld van de belangen en informatiebehoefte van onze stakeholders. Doel van onze dialoog is het creëren van wederzijds bewustzijn en begrip. Daarnaast willen we onderzoeken hoe wij in onze keten tot duurzame innovaties kunnen komen.

Om de interne dialoog met onze medewerkers over duurzaamheid verder vorm te geven hebben we in 2011 voor hen een eerste bijeenkomst over dit onderwerp georganiseerd. Na de presentatie van de NGO Stichting de Noordzee over het belang van het reduceren van emissies kwam een levendige discussie tot stand. De belangstelling voor deze bijeenkomst was groot.

Naast de communicatie met onze medewerkers door middel van personeels- en veiligheidsbladen en overleg met hen via de ondernemingsraden, staan we in nauw contact met onze klanten en toeleveranciers (zie ook de paragraaf 'Waardeketen' in dit hoofdstuk waarin onder andere de 'Meet the Buyer'-bijeenkomsten worden toegelicht). We voeren op regelmatige basis overleg met onze aandeelhouders en kapitaalverschaffers (zie het hoofdstuk Investor Relations in ons Jaarverslag, pagina's 18-19).

Verder nemen wij deel aan regulier overleg met relevante maatschappelijke en brancheorganisaties, zoals de European Dredging Association (EUDA), International Association of Dredging Companies (IADC) en de International Maritime Organisation (IMO).

Boskalis kent een jarenlange traditie om al dan niet in brancheverband samen met kennisinstituten en universiteiten kennis te delen en (fundamenteel) onderzoek te doen. Tevens voeren we overleg met NGO's. In 2011 zijn dat onder meer geweest de hierboven genoemde Stichting de Noordzee en de NGO Family Care Association in Nigeria, waarmee we een malariapreventieprogramma in Nigeria ondersteunen en daarmee een bijdrage leveren aan de lokale gemeenschap. Op blz. 42 van dit verslag treft u daarover meer informatie aan.

ONZE WAARDEKETEN

In onze waardeketen onderscheiden wij drie groepen: stroomafwaarts – onze klanten, stroomopwaarts – onze leveranciers, alsmede de ons ondersteunende diensten.

ONZE KLANTEN

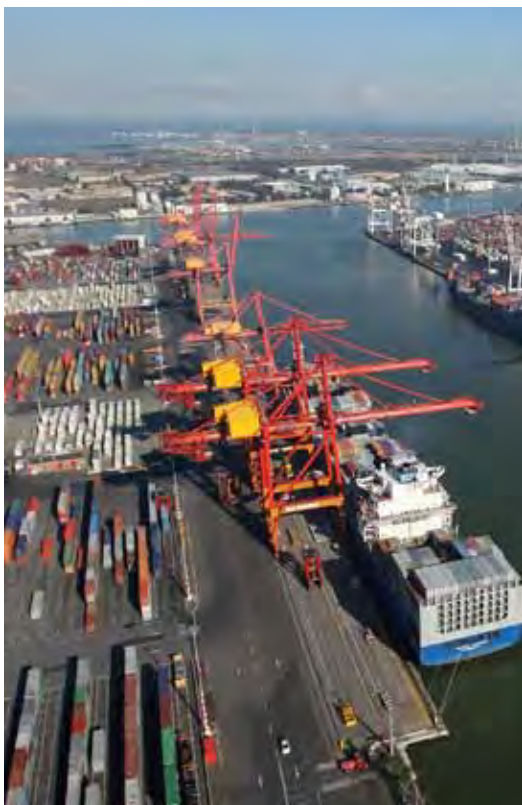
Boskalis is wereldwijd actief in de markten Energie, Havens en Infra. We hebben in deze markten te maken met een aantal klantgroepen. De belangrijkste zijn olie- en gasmaatschappijen, havenexploitanten, overheden, rederijen, EPC contractors, internationale projectontwikkelaars, verzekeraars en mijnbouwbedrijven. Onze belangrijkste afzetmarkten en focusgebieden staan beschreven in ons Jaarverslag, pagina's 10-16.

ONZE VERANTWOORDELIJKHEID

We willen onze klanten hoogwaardige en zo duurzaam mogelijke diensten en producten leveren. We streven ernaar onze contracten volgens de hoogste normen uit te voeren tegen een concurrerende marktprijs en overeengekomen levertijden.

DIALOOG EN SAMENWERKING

Over de band van lopende vragen en opdrachten hebben wij regelmatig contact met onze klanten. Tevens is in 2010/2011 een wereldwijde marktinventarisatie gemaakt van de relevante trends en ontwikkelingen in onze markten. Wereldwijd hebben wij tientallen klanten bezocht om hen te polsen over hun visie op de markt en hun specifieke productbehoeften. Dat heeft geleid tot een nieuw Corporate Business plan 2011-2013 en een aangescherpte corporate strategie (zie ons Jaarverslag 2011, pagina's 12-16). Een van de aspecten die hierbij naar voren is gekomen, is dat 'Early Contractor Involvement' voor een groeiende groep klanten steeds belangrijker wordt. Door op te treden als contractpartner zijn we in samenwerking met de klant in staat tot een zo optimaal en duurzaam mogelijk ontwerp en uitvoering te komen (zie ook elders in dit hoofdstuk). In dit marktsegment willen wij ons nadrukkelijk positioneren.

ONZE TOELEVERANCIERS EN ONDERAANNEMERS

Onze voornaamste toeleveranciers zijn afkomstig uit de inkoopdomeinen algemene inkoop, machinerie en hydrauliek, elektro en survey, slijt- en constructiedelen en facilitair. Ook scheepswerven en wereldwijde agentschappen die zorgdragen voor de inhuur van tijdelijke bemanning van onze schepen, behoren tot onze toeleveranciers.

ONZE VERANTWOORDELIJKHEID

Wij streven een langdurige stabiele relatie na met onze toeleveranciers en onderaannemers. We stellen redelijke eisen, zijn open en betrouwbaar en zorgen voor een tijdige en marktconforme betaling.

DIALOOG EN SAMENWERKING

Met een aantal leveranciers wisselen wij op corporate niveau ideeën uit en bundelen we innovaties. Het doel is gezamenlijk een duurzame waardeketen te realiseren en verder uit te bouwen.

In het kader van onze ketenverantwoordelijkheid hebben wij in 2011 een selectie van de belangrijkste corporate leveranciers uitgenodigd om in een drietal bijeenkomsten de dialoog over duurzaamheid structureel uit te bouwen. Op pagina's 22-23 van dit verslag treft u daarover meer informatie aan.

De dialoog heeft onder andere geresulteerd in een gedragscode voor onze leveranciers (zie onze corporate website*). Daarin benadrukken wij dat wij zaken willen doen met partijen die ons hoogwaardige en duurzame producten en diensten kunnen bieden en ons hierin kunnen adviseren. Periodieke audits van geselecteerde leveranciers op naleving van de code maken onderdeel uit van de gedragscode.

ONDERSTEUNENDE DIENSTEN

Voor informatie over onze ondersteunende diensten verwijzen wij naar de paginanummers in de infographic op de volgende pagina.

* www.boskalis.nl > over ons > downloads > corporate downloads > maatschappelijk verantwoord ondernemen

IMPACT IN DE KETEN OP MENS, MILIEU EN MAATSCHAPPIJ

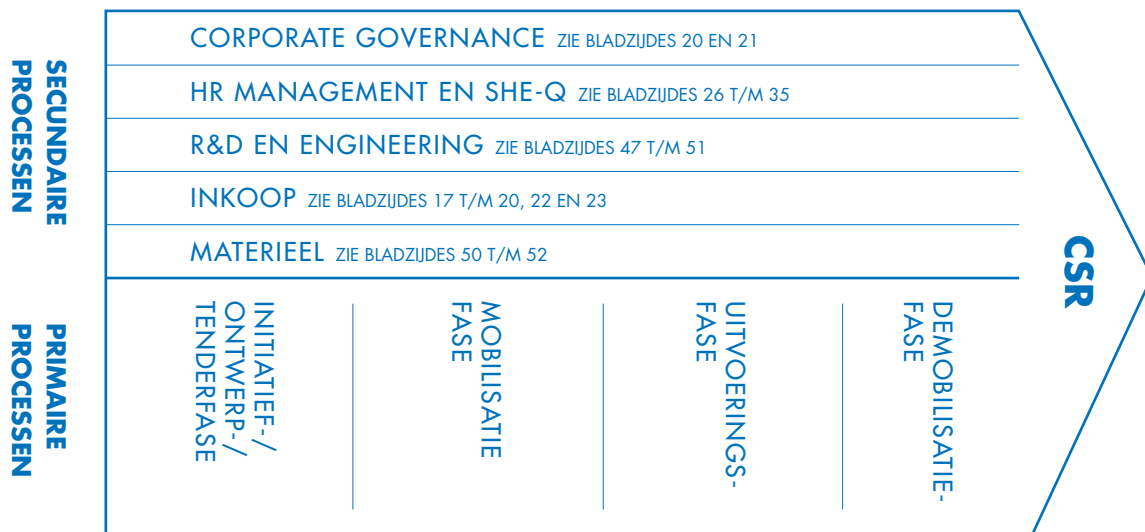
Om de impact op mens, milieu en maatschappij in onze keten te kunnen beschrijven, maken wij gebruik van de waardeketen van Porter (zie onderstaande infographic). In de primaire processen identificeren wij drie fases die voor al onze diensten van toepassing zijn: de initiatief/ontwerp/tender-fase, de uitvoerings-fase en de mobilisatie- & demobilisatiefase. Bij elk van deze fases geven wij onderstaand onze impact aan op mens, milieu en samenleving.

INITIATIEF-/ONTWERP-/TENDERFASE

De impact op mens, milieu en maatschappij kunnen we in deze fase beïnvloeden door onze diensten Baggeren & Grondverzet, Transport & Heavy Lift en wrakruiming bij Salvage. Door ons vroegtijdig bij een project te betrekken ('Early Contractor Involvement') kunnen klanten samen met ons een zo duurzaam mogelijk ontwerp maken en werkmethodes kiezen die optimaal aansluiten bij de voorgeschreven milieueisen. Ook kunnen we een informatieprogramma opstellen voor de lokale gemeenschap. Verder letten we erop dat de reguliere scheepvaart of visserij zo min mogelijk wordt gehinderd. In deze fase staan we ook uitgebreid stil bij veilige werkomstandigheden. Bij Baggeren & Grondverzet brengen we ook de 'best practices' uit het *Building with Nature*-programma (zie pagina 48-49) onder de aandacht van de klant. De essentie van dit programma is dat in het ontwerp de economische, maatschappelijke en ecologische belangen van het infrastructuurproject in evenwicht zijn.

UITVOERINGSFASE

De fysieke impact op mens, milieu en maatschappij in onze keten is het grootst tijdens de uitvoering van onze activiteiten. De veiligheid en het welzijn van onze medewerkers en van degenen die met ons werken, heeft voor ons altijd topprioriteit. We zorgen voor goede huisvesting en recreatievoorzieningen aan boord of aan wal en geven voorlichting over ziektepreventie, zoals AIDS of malaria. Met onze activiteiten leveren wij waar mogelijk een positieve bijdrage aan de lokale gemeenschap.

Op de projecten nemen we waar mogelijk lokaal personeel aan. In de regio's waar onze aanwezigheid vrijwel permanent is, is het aandeel lokaal personeel over het algemeen hoog. Zo mogelijk schakelen we lokale onderaannemers in en betrekken wij goederen of diensten van lokale leveranciers. Verder proberen we de lokale gemeenschap zo goed mogelijk te informeren over de voortgang van het project. We staan open voor vragen en opmerkingen.

Onze schepen veroorzaken emissies en vertroebeling. vertroebeling treedt op door het omwoelen van de bodem tijdens de baggerwerkzaamheden waardoor de lichtinval in het water tijdelijk minder wordt als gevolg van zwevende deeltjes. Dit tijdelijke proces kan belemmerend werken op de flora en fauna onder water. Met milieuvriendelijke werkmethodes en technieken, geavanceerde voorspelling- en monitoringtechnieken, speciaal ontworpen materieel en schonere brandstof en motoren proberen wij de nadelige effecten op natuur en milieu te verkleinen of te beheersen. (Zie voor meer informatie het hoofdstuk 'Onze milieuprestaties' in dit verslag.)

Onze havensleep- en terminaldiensten omvatten het escorteren en aan- en afmeren van zeeschepen in havens en olie- en LNG-tankers bij laad- en losinstallaties. De impact van deze diensten op het milieu komt tot uitdrukking in de emissie van de sleepboten. Waar mogelijk verbruiken de sleepboten van SMIT

en Smit Lamnalco tijdens rustperiodes walstroom en varen ze op laagzwavelige dieselolie.

Met wrakopruijing en reddingswerkzaamheden draagt SMIT bij aan veiligheid en een schoner milieu. Bij bergingswerkzaamheden ligt de prioriteit bij het redden of beschermen van mensenlevens en vervolgens bij het voorkomen van milieuschade door te verhinderen dat brandstoffen of gevaarlijke ladingen in het milieu terechtkomen.

MOBILISATIE- EN DEMOBILISATIEFASE

In deze fase is met name de impact op het milieu relevant en het grootst bij projecten. Bij projecten wordt materieel ingezet dat soms van grote afstand moet worden gemobiliseerd (van bijvoorbeeld Europa naar Zuid-Amerika). Na afloop wordt het materieel weer gedemobiliseerd. Voor terminal- en sleepdiensten, die over het algemeen een lokaal en doorlopend karakter hebben, is de mobilisatie van materieel alleen van toepassing bij de aanvang van een contract. Daarna zijn onze mensen en het materieel voor langere tijd op locatie.

Voor de projecten is onze logistieke operatie erop gericht om het varende materieel uiterst efficiënt in te zetten door bijvoorbeeld de inzet van 'weather routing'-programma's. Daardoor verminderen wij het brandstofverbruik en de bijbehorende milieubelasting, bevorderen wij de veiligheid en realiseren wij tevens een kostenbesparing.

ORGANISATIE, CORPORATE GOVERNANCE EN INTEGRITEIT

Boskalis heeft een tweelaags bestuursmodel, wat betekent dat bestuur en toezicht gescheiden zijn.

De Raad van Bestuur is belast met het dagelijks bestuur van de vennootschap en is verantwoordelijk voor (de realisatie van) haar langetermijnstrategie met de bijbehorende risico's, het resultaat en de voor de onderneming relevante aspecten van ondernemen. De Raad van Bestuur legt verantwoording af aan de Raad van Commissarissen en aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

De Raad van Commissarissen is verantwoordelijk voor het toezicht op het functioneren van het bestuur en voorziet de Raad van Bestuur tevens van advies.

De Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen zijn samen verantwoordelijk voor het behartigen van de belangen van onze stakeholders.

Voor een uitgebreide beschrijving van ons corporate governance beleid, ons risicobeheer en onze organisatie verwijzen wij u naar ons Jaarverslag over 2011, pagina's 24-28, 49-55 en 126-134 en onze corporate website*.

GEDRAGSCODE

Boskalis aanvaardt verantwoordelijkheid voor zaken die binnen haar invloedsfeer liggen.

In de landen waar Boskalis werkt, gelden nationale wetten en regels. Boskalis onthoudt zich van culturele beoordelingen en gedraagt zich als een goed burger of een gast.

Boskalis mengt zich niet in de nationale politiek en onthoudt zich van een mening met betrekking tot politieke kwesties. We zien dat als de verantwoordelijkheid van de nationale overheid.

Boskalis doet geen zaken in landen die onderworpen zijn aan internationale en relevante nationale embargo's.

Wij kennen een gedragscode waarin we onder meer ons sociaal, maatschappelijk, milieu- en economisch beleid verantwoorden. In de hoofdstukken over onze prestaties lichten wij dit beleid nader toe. De integrale gedragscode is onderdeel van onze corporate website**.

De Raad van Bestuur evalueert de inhoud van de Gedragscode ten minste om de twee jaar. Begin 2012 is dit opnieuw gebeurd. De Gedragscode beschrijft:

- Onze verplichting naar de samenleving

- Onze verplichting en verantwoordelijkheid voor het milieu
- Onze verantwoordelijkheden jegens werknemers
- Onze gerichtheid op kwaliteitsborging
- Ons gedrag naar opdrachtgevers
- Ons commitment aan investeerders
- Ons gedrag naar toeleveranciers.

Iedereen die ons aanspreekt op naleving van de Gedragscode kan een open houding verwachten. Wij nemen alle oprechte verzoeken, suggesties en klachten serieus.

ONAFHANKELIJKE VERTROUWENSPERSOON

Wij stellen onze medewerkers in de gelegenheid om zonder gevaar voor hun rechtspositie vermeende onregelmatigheden van algemene, operationele of financiële aard te rapporteren aan een onafhankelijke vertrouwenspersoon.

* www.boskalis.nl > over ons > bedrijfsprofiel > organisatie > organisatiestructuur
www.boskalis.nl > over ons > downloads > corporate downloads > corporate governance
 ** www.boskalis.nl > over ons > downloads > corporate downloads > maatschappelijk verantwoord ondernemen

'MEET THE BUYER'- BIJEENKOMSTEN: DIALOOG EN SAMENWERKING IN DE KETEN

In het kader van onze ketenverantwoordelijkheid hebben wij in 2011 een selectie van de belangrijkste leveranciers uitgenodigd om in een drietal bijeenkomsten de dialoog over duurzaamheid structureel uit te bouwen.

In drie bijeenkomsten, telkens met vijf verschillende leveranciers, hebben wij elkaar geïnformeerd over de wijze waarop duurzaamheid wordt meegenomen in de bedrijfsvoering binnen de gehele keten. We hebben de gespreksgroepen samengesteld als ware het een keten: van leveranciers van verf, brandstoffen en smeermiddelen tot die van (pneumatische en hydraulische) onderdelen en motoren voor onze schepen. Onze opzet was om partijen aan tafel ook onderling met elkaar in contact te brengen. Eén van de sessies hebben we geheel gericht op onze facilitaire diensten. Van onze leveranciers kregen we complimenten over deze geheel nieuwe opzet en over de openheid tijdens deze sessies.

Het karakter van de bijeenkomsten was transparant en uitdagend; enerzijds was er ruimte om van elkaar te leren en anderzijds zijn er kritische discussies ontstaan over de duurzaamheid van onze waardeketen. Alle leveranciers hebben bijgedragen aan onze beeldvorming over de informatiebehoefte omtrent duurzaamheid. Een aantal thema's keerde terug bij verschillende partners, zoals wat er nodig is voor de transitie naar het gebruik van nieuwe brandstoffen (LNG, biobrandstoffen). Samenwerken in de keten lijkt essentieel voor het welslagen ervan. Ook hebben wij praktische tips en handreikingen gekregen hoe wij ons werk nog duurzamer kunnen verrichten. Verschillende duurzame initiatieven zijn besproken; nieuwe technische oplossingen, alternatieve energiebronnen en een betere duurzame samenwerking. Wij zijn daardoor kritischer geworden; kritischer naar ons zelf, maar ook naar onze leveranciers.

De dialogen krijgen ook een vervolg. Zo gaan wij in 2012 in één-op-één gesprekken met leveranciers onze CSR-ontwikkelingen verder concretiseren en borgen. Door blijvend elkaar op te zoeken, elkaar uit te dagen en kritisch te zijn, denken wij gezamenlijk tot een nog duurzamere keten te komen.

‘DOOR BLIJVEND
ELKAAR OP TE ZOEKEN,
ELKAAR UIT TE DAGEN
EN KRITISCH TE
ZIJN, DENKEN WIJ
GEZAMENLIJK TOT EEN
NOG DUURZAMERE
KETEN TE KOMEN’

BIJEENKOMST 1

Allard Europe – General Manager

PON (Caterpillar) – Sales Manager Dredging en KAM
manager

Exxon Mobil – Benelux Public Affairs Manager, Marine
Cluster Manager Central Europe en Territory Manager
Benelux

Bosch Rexroth – Cluster Manager Marine & Offshore en
Head of Coordination Environment, Health & Safety

PPG Sigma Coatings – Global Specialist Regulatory
Affairs PMC

BIJEENKOMST 2

Wärtsilä – Senior Account Manager en Area Project &
Environmental Sales Support Manager

Shell – Sales Team Leader Benelux Lubricants, Account
Manager en Manager Environmental Affairs Nederland

GEA Westfalia Separatoren – Managing Director en
Senior Sales Engineer Services

International Paint – Sales Manager Benelux en General
Manager Marine Coatings

Trelleborg – Business Development Director

BIJEENKOMST 3

HENK Grafimedia – Directeur en Sales Director

KPN – Client Manager en CSR-Manager

Eriks Econosto Wielens – Directeur en Senior Business
Development & CSR-Manager

ES Elektro – Vestigingsmanager en Regio Directeur

KLM – Key Account Manager en Manager Environmental
Strategy

CWS – Contract Manager en Market Development
Manager Benelux

ONZE SOCIALE PRESTATIES

26 **BELEID**

28 **DOELSTELLINGEN**

34 **PROFIEL MEDEWERKERSBESTAND**

BELEID

Onze mensen zijn de onderscheidende factor in het succes van onze onderneming. Hun betrokkenheid is voor ons onmisbaar om onze leidende marktpositie te behouden.

Aan boord van het in aanbouw zijnde valpijschip Rockpiper. De foto is genomen in de valpijptoren en laat een deel van de valpijp zien met daaronder de ROV (Remote Operated Vehicle) in de 'moonpool', de uitsparing in het schip waardoor de ROV en de valpijp gelanceerd worden.

Als wereldwijd opererende onderneming hebben wij circa 14.000 medewerkers met 85 verschillende nationaliteiten. Wij spannen ons in om een personeelsbeleid te voeren waarbij we optimaal gebruik maken van ieders capaciteiten en waarbij we persoonlijke ontwikkeling aanmoedigen. Het scheppen van een klimaat van motivatie, werkplezier en betrokkenheid is belangrijk om gemotiveerde medewerkers aan te trekken en aan ons te binden. Goede en concurrerende arbeidsvoorwaarden en veilige en gezonde arbeidsomstandigheden zijn voor ons vanzelfsprekend. Onze Gedragscode* geeft medewerkers de handvatten en mogelijkheden om eventuele misstanden te melden.

INTEGRATIE BOSKALIS EN SMIT

Met de komst van SMIT hebben we onze reputatie als aantrekkelijke internationale werkgever verder kunnen vergroten. Samen zijn we twee sterke merken op de arbeidsmarkt. Vakmensen hebben wij interessant werk te bieden in een professioneel bedrijf dat nu nog meer variatie in functies en werkvelden biedt. Zowel nationaal als internationaal zijn er volop ontwikkelingsmogelijkheden en doorgroeikansen.

WERVING & SELECTIE

Om ook in de toekomst op genoeg talentvolle en gekwalificeerde medewerkers te kunnen rekenen, onderhouden we goede relaties met diverse kennisinstituten. Ook presenteren we ons steeds breder online en via de sociale media. Alle informatie over werken bij Boskalis is te vinden op onze corporate website www.boskalis.nl > werken-bij.

* www.boskalis.nl > over ons > downloads > corporate downloads > maatschappelijk verantwoord ondernemen

DOELSTELLINGEN

Het bevorderen van de veiligheid, ontplooiingsmogelijkheden en welzijn van onze mensen zijn onze voornaamste sociale doelstellingen.

VEILIGHEID

Veiligheid van onze medewerkers en die van onze onderaannemers heeft de hoogste prioriteit. Boskalis heeft een vooruitstrevend veiligheidsprogramma dat hoog aangeschreven staat in de industrie en bij onze klanten. Onze centrale veiligheidsdoelstelling is 'No Injuries No Accidents': *NINA*. Dit is dan ook de naam van ons veiligheidsprogramma, dat in 2010 op grote schaal is ingevoerd.

VEILIGHEIDSCULTUUR

Met *NINA* werken we eraan veiligheid structureel op een hoger niveau te brengen.

Het bijzondere van *NINA* is dat het een cultuurverandering beoogt. Waar SHE-Q (Safety, Health, Environment and Quality) in het algemeen meer gericht is op het volgen van procedures, vraagt *NINA* betrokkenheid van binnenuit. Populair gezegd gaat het bij *NINA* niet om 'wij moeten', maar om 'wij willen'. Het programma spreekt daarbij elke medewerker persoonlijk aan op zijn bijdrage aan veiligheid. *NINA* wordt gedragen door vijf persoonsgerichte waarden die allemaal beginnen met het woord 'Ik'. Met elkaar maken ze veiligheid openlijk bespreekbaar, voor alle medewerkers in welke positie dan ook. Vijf kort en krachtig geformuleerde regels ondersteunen de waarden en helpen incidenten voorkomen.

Medio 2010 is *NINA* geïntroduceerd in de organisatie, zoals uitgebreid beschreven in het CSR-verslag van 2010. In juli 2011 is op het hoofdkantoor en op projecten en schepen stilgestaan bij '1 jaar *NINA*'. Op het hoofdkantoor heeft Peter Berdowski zijn kijk op '1 jaar *NINA*' toegelicht. Kortgezegd: *NINA* leeft, *NINA* inspireert en *NINA* neemt barrières weg. In één jaar tijd is een duidelijke en zeer positieve ontwikkeling in de veiligheidsbeleving bereikt.

Voorafgaand heeft een sessie met het senior management plaatsgevonden in het kader van '1 jaar *NINA*'. Tijdens deze sessie is stilgestaan bij 'wat hebben we bereikt' en 'waar liggen

aandachtspunten en ontwikkelkansen'. Geconcludeerd werd dat er veel is bereikt, *NINA* bijdraagt aan openheid in de organisatie en de afstand tussen de diverse bedrijfsonderdelen en tussen management en werknemers verder verkleint. Hierbij is het management-commitment om *NINA* verder te ontwikkelen gemeenschappelijk onderstreept.

TRAINING

In 2010 is de implementatie van *NINA* gestart en daarmee ook het trainingsprogramma. In 2011 hebben meer dan 500 leidinggevenden een training gehad. In deze trainingen wordt met name stilgestaan bij en worden 'handen en voeten' gegeven aan de rol van leidinggevende in *NINA*. Vanaf 2010 hebben inmiddels meer dan 1.500 leidinggevenden uit de organisatie en deels van onderaannemers een training gevolgd.

Daarnaast zijn tientallen *NINA* workshops gegeven aan medewerkers aan boord van schepen, op projecten en aan stafafdelingen.

NINA BIJ SMIT

In 2011 hebben we de voorbereidingen getroffen om het veiligheidsbeleid volgens de *NINA*-principes en het kwaliteitsbeleid ook bij SMIT te introduceren. Om de haalbaarheid te toetsen zijn diverse workshops georganiseerd met de managementteams van de business units in Nederland en Singapore. De harmonisatie van het beleid zal gefaseerd worden ingevoerd en zich in eerste instantie richten op de projectgeoriënteerde bedrijfsonderdelen van SMIT.

Onder andere in het kader van de integratie hebben ongeveer 60 SHE-Q managers, -specialisten en -vertegenwoordigers van Boskalis en SMIT uit vijf continenten de interne SHE-Q conferentie bijgewoond. Het thema van deze driedaagse conferentie was 'Sharing Intelligence'. Doelen waren netwerken, kennis delen en het bespreken van bedrijfsontwikkelingen en het SHE-Q beleid. Los van het integratietraject staat veiligheid bij SMIT en Lamnalco hoog op de agenda.

VEILIGHEIDSPRESTATIE

Incidenten melden, registreren en opvolgen vinden wij zeer belangrijk. Veiligheid was altijd al een speerpunt in ons beleid. Dat is ook te zien aan de gestaag dalende LTIF, het aantal incidenten met verzuim per 200.000 gewerkte uren, over de afgelopen jaren. In 2011 is deze daling opzienbarend doorgezet van respectievelijk 0,67 in 2010 naar 0,3 in 2011. Een daling van 55%.

Voor Smit en Lamnalco wordt de LTIF nog apart bijgehouden. Bij SMIT is deze in 2011 uitgekomen op 0,42 en bij Lamnalco op het zeer lage niveau van 0,03. In de bijlage vindt u een gedetailleerd LTIF-overzicht.

Op basis van de rapportage van alle incidenten kunnen aanpassingen gedaan worden om risico's verder structureel te voorkomen. In beide bedrijfsonderdelen wordt via een grote diversiteit aan 'Lessons Learned' sessies, trainingen en communicatiemiddelen aandacht besteed aan de veiligheidsverbetering.

Naast de eerder genoemde sterk dalende lijn in LTIF zijn in 2011 de zogenoemde 'Safety Hazard Observation Cards' (SHOC) breder geïntroduceerd. Hiermee kunnen medewerkers gevaarlijke situaties melden. Het aantal SHOC-meldingen is sterk gestegen van 1.800 in 2010 naar 4.900 in 2011. Daarnaast zijn ook de 'Near misses'-rapportages toegenomen naar meer dan 300 in 2011. NINA stimuleert dergelijke situaties te melden, zodat we proactief kunnen bijsturen. We zien nu op beide terreinen een sterke groei. Aangezien zowel de SHOC's als de 'Near misses' als een maat kunnen worden gezien voor de proactieve veiligheidsbeleving in de organisatie, is dit duidelijk een reflectie van een meer open veiligheidscultuur.

Ongevallenanalyses: jaarlijkse ongevallenanalyses helpen ons de veiligheid nog verder te vergroten. In 2011 blijkt, net zoals in voorgaande jaren, dat meer dan 75% van de ongevallen veroorzaakt wordt door:

- Vallen, struikelen en uitglijden
- Geraakt worden door/bij een object
- Bekneld raken.

Certificering: met certificering laten we zien dat we voldoen aan erkende veiligheidsnormen. Boskalis is gecertificeerd volgens ISM, ISO 9001, ISO 14001 en OHSAS 18001 of VCA voor de Nederlandse vestigingen. Diverse onderdelen van SMIT en Lamnalco zijn gecertificeerd. Een overzicht van de diverse certificeringen is te vinden in de bijlage.

Onderscheidingen: in 2011 heeft Boskalis meerdere veiligheidsonderscheidingen ontvangen. Een overzicht is te vinden in de bijlage.

TRANSPARANTIE

NINA heeft zeker een verbindend effect. De afstand tussen medewerkers onderling en tussen het management en de werkvloer is kleiner geworden. Medewerkers spreken elkaar steeds gemakkelijker aan op de verantwoordelijkheid voor hun veiligheid en die van hun collega's. De openheid in de organisatie is groter geworden. Daardoor draagt NINA ook bij aan transparantie. We zijn trots op wat er in 2011 gerealiseerd is. De uitdaging voor 2012 is onze veiligheidsstandaard nog dieper in de organisatie te implementeren en te introduceren in de veiligheidseisen die we stellen aan onderaannemers.

VEILIGHEIDSVERKLARING

De veiligheid van onze medewerkers is voor ons een kernwaarde. Zij zijn immers ons belangrijkste werkkapitaal. Ons doel: No Injuries No Accidents. NINA ligt verweven in onze bedrijfscultuur en wordt ondersteund door 'Values & Rules'. Alle werknemers, inclusief onze onderaannemers, worden verplicht deze 'Values & Rules' in acht te nemen.

VALUES

- IK BEN VERANTWOORDELIJK VOOR MIJN EIGEN VEILIGHEID
- IK ATTENDEER ANDEREN OP VEILIG WERKEN
- IK NEEM MAATREGELEN BIJ ONVEILIGE ACTIVITEITEN. ZO NODIG ONDERBREEK IK DE WERKZAAMHEDEN
- IK ACCEPTEER FEEDBACK OVER MIJN VEILIGHEIDSGEDRAG, ONGEACHT RANG EN FUNCTIE
- IK MELD ALLE ONGEVALLEN, INCLUSIEF BIJNA-ONGEVALLEN, OM ANDEREN TE INFORMEREN EN HIERVAN TE LEREN

RULES

- MAAK EEN RISICOANALYSE VOOR ALLE PROJECTEN, DRIJVEND MATERIEEL EN WERKLOCATIES
- VRAAG EEN WERKVERGUNNING AAN VOOR WERKZAAMHEDEN MET EEN BIJZONDER GEVAAR
- MAAK EEN TAAKRISICOANALYSE (TRA) VOOR GEVAARLIJKE NIET-ROUTINEMATIGE WERKZAAMHEDEN
- WEES OP DE HOOGTE VAN RISICO'S EN BEHEERSMAATREGELEN
- ZORG DAT U FIT BENT OM TE WERKEN EN DRAAG DE VEREISTE PERSOONLIJKE BESCHERMINGSmiddelen

ONTPLOOIING

Boskalis biedt medewerkers ruime ontplooiingsmogelijkheden. Daar hebben wij goede redenen voor. Zo blijft het scala aan infrastructurele activiteiten en maritieme diensten dat Boskalis biedt zich verbreden. Ook als gevolg van de integratie met SMIT. Daarnaast verandert onze rol en worden we steeds meer een partner voor onze opdrachtgevers en de bedrijven waar we mee samenwerken. De deskundigheid en competenties van onze medewerkers moeten daarop zijn afgestemd. Met uitgebreide opleidingsprogramma's, waarmee we in onze branche voorop lopen, helpen wij hen de juiste competenties te ontwikkelen om door te groeien. Medewerkers krijgen periodiek een loopbaan- en beoordelingsgesprek.

Al onze trainingen en opleidingen zijn gebaseerd op het 'action learning'-principe: het geleerde wordt direct in praktijk gebracht. Maar ook wordt de praktijk in het opleidingstraject gehaald. In het opleidingsmateriaal gebruiken we bijvoorbeeld cases uit de eigen werksituatie. Daarnaast maken wij zoveel mogelijk gebruik van de kennis in onze eigen organisatie: experts vanuit onze eigen organisatie leveren een bijdrage aan opleidingsprogramma's. Bijvoorbeeld door het geven van (een gedeelte van) de training of door interne coaching van een van de deelnemers. Een steeds belangrijker neveneffect van onze opleidingstrajecten is het vergroten van het interne netwerk van de deelnemers. We proberen dat te stimuleren door opleidingstrajecten zo in te richten dat verbinding maken met andere disciplines een onderdeel is.

OPLEIDING & ONTWIKKELING

In de trainingsprogramma's en kennisuitwisselingen in 2011 stond de integratie met SMIT en de gezamenlijke ontwikkeling van competenties centraal. Een groot aantal opleidingen heeft dit jaar een gemengde Boskalis/SMIT-deelnemersgroep gehad. We hebben ingezet op een verbreding en versterking van managementcapaciteiten, contractuele kennis en commerciële vaardigheden. Onder andere via de nieuwe opleidingen *Tendercoördinatie en Engineer Management* (11 deelnemers). Maar ook door middel van de bestaande *International Contracting Management Course* via Tias Nimbas (24 deelnemers).

Ons *Boskalis Leadership Development Programma* (BLDP) was in 2011 ook een voorbeeld van succesvolle integratie in de praktijk. Twintig senior managers van Boskalis en SMIT hebben hieraan deelgenomen. Centraal op de agenda stonden individuele ontwikkeling, teambuilding en intern netwerken. Door samen te werken aan opdrachten met een gemeenschappelijk belang hebben de deelnemers de overeenkomsten in hun werk ervaren en voelen ze zich meer verbonden. Zie ook pagina's 36-37 in dit hoofdstuk.

Verder is de recent gestarte *Finance Development Course* voor project controllers en finance managers (14 deelnemers) een voorbeeld van een geïntegreerd opleidingsprogramma voor medewerkers van Boskalis en SMIT.

KENNISUITWISSELING

Naast training en opleiding zien wij onderlinge kennisuitwisseling als een belangrijk pad voor ontwikkeling. In 2011 zijn onder meer twee kennisuitwisselingsdagen georganiseerd voor medewerkers en projectmanagers van Boskalis en SMIT Transport, Heavy Lift en Salvage. Dit willen we de komende jaren vaker doen. Ook het in 2011 georganiseerde *Salvage Seminar* voor de afdeling vlootmanagement van beide organisaties is een voorbeeld waarin kennisuitwisseling centraal stond. Tevens ontstaat door onze betrokkenheid in het *Building with Nature*-programma een intensieve kennisuitwisseling op het gebied van engineering en ontwerpen met andere bedrijven, diverse kennisinstellingen en universitaire partners. Onze mensen die deelnemen aan dit programma verbreden hierdoor hun kennis en competenties.

WELZIJN

Een werkklimaat waarin motivatie, werkplezier en betrokkenheid centraal staan is belangrijk om goede medewerkers aan te trekken en aan ons te binden.

MEDEZEGGENSCHAP

Eind 2011 zijn er 18 nieuwe leden benoemd in de ondernemingsraden van Boskalis en SMIT. In drie kiesgroepen was het aantal kandidaten even groot als het aantal zetels. In één kiesgroep (werknemers SMIT) was het aantal zetels kleiner dan het aantal kandidaten en zijn verkiezingen gehouden.

In 2011 is een start gemaakt met het integreren van de ondernemingsraden van Boskalis en SMIT tot één ondernemingsraad voor geheel Boskalis. Deze algemene ondernemingsraad is eind 2011 actief geworden. De havensleepdiensten van SMIT zullen vooralsnog hun eigen ondernemingsraad behouden.

ARBEIDSVOORWAARDEN

Onze medewerkers kunnen rekenen op een goede oudedagsvoorziening. Wij kennen verschillende pensioenregelingen waarover uitgebreide informatie te vinden is in het overzicht

'Pensioenverplichtingen uit hoofde van toegezegde pensioenregelingen' op pagina's 96-99 van ons Jaarverslag 2011.

Eind 2011 zijn de officiële voorbereidingen gestart om voor het kantoor- en walpersoneel van Smit Nederland B.V. een Overgang van Onderneming te realiseren. Het gaat om 288 medewerkers die per 1 januari 2012 bij Boskalis in dienst zijn getreden. Deze Overgang van Onderneming is voor advies voorgelegd aan de Ondernemingsraad. De Ondernemingsraad heeft hierover eind 2011 een positief advies afgegeven.

GEZOND EN VITAAAL

Wij zorgen goed voor onze mensen en respecteren rust- en werktijden. Met goede woon-, recreatie- en medische voorzieningen op projecten, gezonde en veilige werkomstandigheden, mogelijkheden voor communicatie met het thuisfront en uitstekend materieel investeren we in hun gezondheid en vitaliteit.

Preventiebeleid malaria: door een betere bewustwording willen we voorkomen dat onze medewerkers die werkzaam zijn in risicogebieden zoals Afrika, Zuid-Amerika en Azië malaria oplopen. In 2011 is daarom een preventief anti-malariabeleid ontwikkeld. Dit gaat deel uitmaken van het Boskalis-kwaliteits-

programma, in aansluiting op ons veiligheidsprogramma *NINA*. Medewerkers die in gebieden gaan werken waar malaria voorkomt, krijgen voor vertrek voorlichting en preventieve medicatie. Verder zijn op projecten in risicogebieden algemene voorzorgsmaatregelen ingevoerd en dringen we erop aan dat medewerkers die zich niet lekker voelen, een 'quickscan' uitvoeren. Snel in actie komen beperkt immers de gevolgen van de ziekte.

Preventiebeleid AIDS: we kennen een AIDS-preventieprogramma dat als doel heeft goede voorlichting te geven en het besmettingspercentage te verlagen. Het programma geeft richtlijnen in werksituaties waar meer kans is op besmetting. Ook is het erop gericht medewerkers met de diagnose AIDS op het werk te beschermen. Om de kans op besmetting met de ziekte te voorkomen organiseren we periodiek lokale voorlichtingsbijeenkomsten. In 2011 hebben we dat onder andere voor onze medewerkers in Afrika gedaan.

PROFIEL MEDEWERKERS- BESTAND

MEDEWERKERSBESTAND

Eind 2011 bestond het totale medewerkersbestand van Boskalis, inclusief ons deel in deelnemingen, uit 13.935 medewerkers. (2010: 13.832 medewerkers).

CONTRACTVORM

Van onze medewerkers heeft 70% een vaste aanstelling. Tijdelijke aanstellingen bieden ons de mogelijkheid om in te spelen op voortdurend veranderende marktontwikkelingen. Vooral in landen waar wij veel projecten uitvoeren, zoals in Australië, is het aantal tijdelijke contracten naar verhouding hoog (70 procent in 2011).

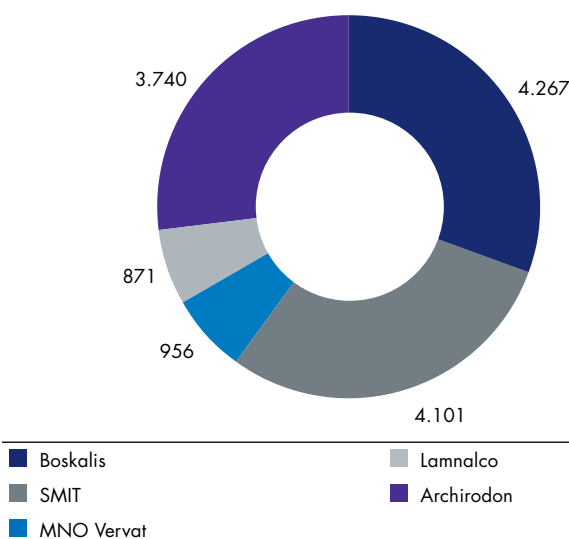
VERHOUDINGEN

We hebben een relatief hoog aantal mannelijke medewerkers en relatief weinig parttimers. De verdeling tussen mannen en vrouwen en tussen fulltime en parttime medewerkers ligt bij Boskalis in lijn met de aard van ons werk. We zijn voor een groot deel een projectenorganisatie waarin wij wereldwijd technisch, financieel en maritiem geschoolde medewerkers voor de duur van projecten uitzenden. Voor parttimers en vrouwen blijkt de uitzending naar projecten minder aantrekkelijk. Zij kiezen daarom vaker voor een functie op een kantoor dan op een schip of op een project. Ook komen er jaarlijks weinig vrouwen van de technische of maritieme opleidingen. De verhouding man-vrouw lag in 2011 op respectievelijk 92% – 8%, dit is in lijn met 2010. Op het Boskalis hoofdkantoor lag de verhouding man-vrouw in 2011 op respectievelijk 74% – 26%. Het percentage parttimers kwam in 2011 uit op 4% (4% in 2010).

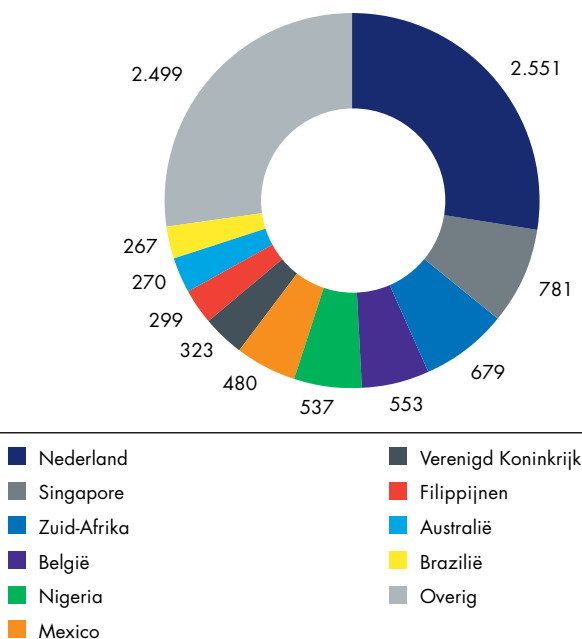
LEEFTIJDOPBOUW

De leeftijdsopbouw binnen Boskalis is evenwichtig. Driekwart van onze medewerkers is jonger dan 50 jaar. Ruim de helft (56%) valt in de leeftijdscategorie van 30 tot 50 jaar.

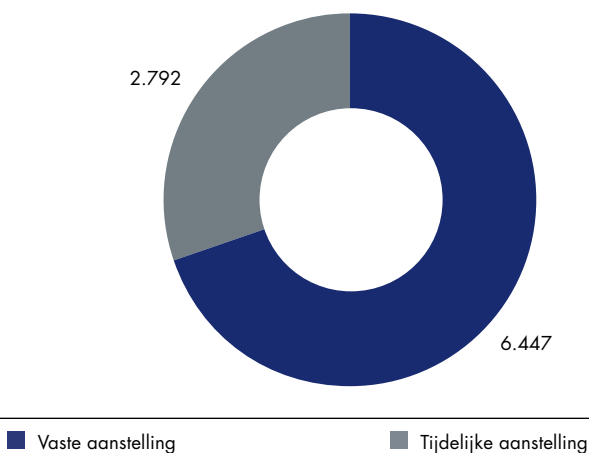
PERSONEELSBESTAND, INCLUSIEF ONS DEEL BIJ DEELNEMINGEN

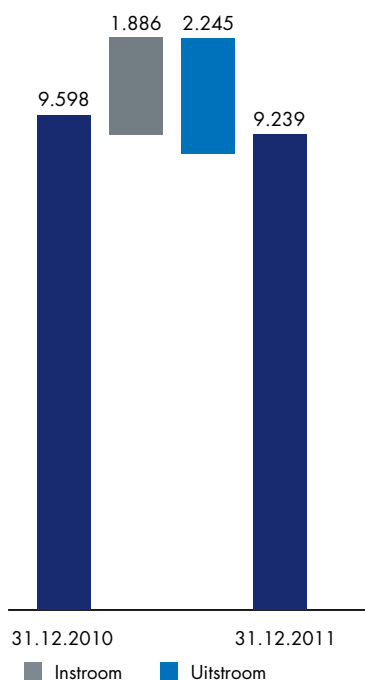

AANTAL MEDEWERKERS NAAR LAND: BOSKALIS, SMIT, LAMNALCO

CONTRACTVORM MEDEWERKERS: BOSKALIS, SMIT, LAMNALCO

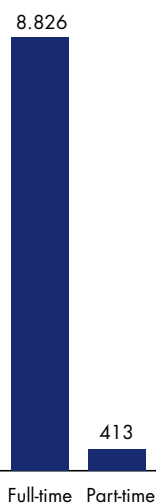
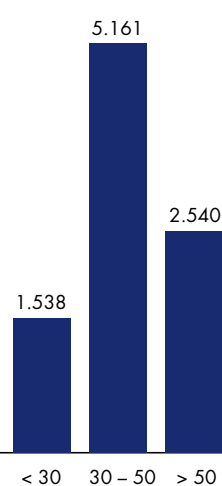
VERLOOP: BOSKALIS, SMIT, LAMNALCO**FUNCTIEGROEPEN**

De verhouding operationele medewerkers (vloot, werven en projecten), ten opzichte van management en staf is 78% – 22%. Op het hoofdkantoor in Nederland werken naar verhouding de meeste managers en stafmedewerkers.

VERLOOP

Wij hebben in 2011 1.886 nieuwe medewerkers mogen verwelkomen. 2.245 medewerkers hebben Boskalis verlaten, 7 procent in verband met pensionering. De uitstroom werd voor 66% veroorzaakt door het afronden van projecten en het niet verlengen van tijdelijke contracten en 27% door vrijwillig ontslag.

Een gedetailleerd overzicht van cijfers en percentages vindt u in de HR-tabellen in de bijlage.

**VERHOUDING MAN/VROUW
BOSKALIS, SMIT, LAMNALCO****VERHOUDING PARTTIME/FULLTIME
BOSKALIS, SMIT, LAMNALCO****LEEFTIJDOPBOUW
BOSKALIS, SMIT, LAMNALCO****FUNCTIEGROEPEN VERHOUDING MAN/VROUW BIJ BOSKALIS, SMIT, LAMNALCO IN 2011 (IN %)**

BLDP: SUCCESSVOLLE INTEGRATIE IN DE PRAKTIJK

Op tal van niveaus raken Boskalis en SMIT steeds meer verweven. Afdelingen en kantoororganisaties vinden nieuwe, kansrijke vormen van samenwerking. En op projecten spelen Boskalis en SMIT elkaar de bal toe bij de uitvoering van de werkzaamheden.

Zo krijgt 'Hollands Nieuwe Glorie' in hoog tempo gestalte. Ook in trainingsprogramma's stond de integratie met SMIT en de gezamenlijke ontwikkeling van competenties centraal. Een groot aantal opleidingen heeft in 2011 een gemengde Boskalis/SMIT-deelnemersgroep gehad. Het *Boskalis Leadership Development Programma* (BLDP) is een voorbeeld voor succesvolle integratie in de praktijk.

DIEPTE-INVESTERING

Het BLDP is een uitgebreid opleidingsprogramma, dat werd ontwikkeld in samenwerking met het opleidingsinstituut De Baak. Het BLDP is een diepte-investering in senior managers, gericht op het verhogen van de effectiviteit van het leidinggeven, het stimuleren van ondernemerschap en het ontwikkelen van netwerken binnen de organisatie. In vier modules van een week, over een periode van negen maanden, komen onderwerpen als persoonlijk leiderschap, business strategie, change management, ondernemerschap en innovatie uitvoerig aan de orde. Er waren twintig deelnemers: dertien van Boskalis en zeven van SMIT.

OUT OF THE BOX

In de eerste week werden de vier werkgroepen geformeerd. Zij kregen de opdracht om innovatieve projecten te ontwikkelen op het gebied van sales, integratie, organisatie en new business, gericht op een zo groot mogelijk synergetisch effect. Om een echt 'frisse kijk' te waarborgen werd de werkgroepleden gevraagd zich te buigen over onderwerpen buiten het eigen vakgebied.

'ALS JE 'BLDP' ZEGT GAAN ALLE DEUREN OPEN'

Leden van de Raad van Bestuur en de Groepsdirectie 'adopteerden' de projecten. De werkgroepleden zochten elkaar tijdens het BLDP-traject geregeld op en hielden tal van

'ALS JE 'BLDP'
ZEGT GAAN
ALLE DEUREN
OPEN'

SMIT sleepboten verwelkomen het valpijschip Sandpiper in Brazilië.

gesprekken en interviews. In september werden bruikbare plannen gelanceerd over onder andere nieuwe commerciële mogelijkheden, het optimaliseren van het integratieproces en het verbeteren van de organisatie. 'De betrokkenheid van de Raad van Bestuur en de Groepsdirectie toont aan dat Boskalis veel belang hecht aan dit traject,' zegt Richard Leijnse, divisie controller bij SMIT. 'Dat was heel inspirerend. We hebben overal in de organisatie veel medewerking gekregen. Als je 'BLDP' zegt gaan alle deuren open. Ik heb van dit traject veel geleerd. Het komt bovenop je werk, het was voor iedereen een forse tijdsinvestering, maar het was echt de moeite waard.'

DNA-STRUCTUUR

Anne Jan Fokkema, project manager bij Boskalis: 'Tijdens één van de sessies hebben we de 'DNA-structuur' van beide bedrijven onderzocht. De algemene conclusie was dat de beide bedrijven veel méér gemeen hebben dan je op het eerste gezicht zou denken. Een van de constatering was dat SMIT'ers sterk klantgericht zijn en Boskalis-medewerkers meer resultaatgericht. Dat kan een mooie mix geven.'

SAMEN DOEN

In de eerste week werd aan de deelnemers ook gevraagd te benoemen hoe zij de integratie van Boskalis en SMIT ervaren. Richard Leijnse: 'Opvallend was dat de medewerkers van Boskalis voornamelijk enthousiast praatten over de kansen en de mogelijke synergie. Zij gingen niet in op de vraag wat dit betekent voor de

SMIT-organisatie, terwijl de collega's van SMIT deze situatie toch ook als een afscheid hebben gevoeld – ik ook. Maar die vier BLDP-weken hebben ons geholpen het proces af te sluiten en ook in dat opzicht vond ik dit traject heel waardevol. In mijn beleving is deze cursus heel goed geweest voor de integratie. Enerzijds door deze groep mensen samen te brengen, maar vooral door ze samen dingen te laten doen. In september zijn we dan ook als groep tot de conclusie gekomen dat integratie eigenlijk vanzelf tot stand komt door samen dingen te doen. Erover vergaderen levert weinig op, samen dingen ondernemen wél. Wat mij betreft is dat de belangrijkste conclusie: niet te veel praten, gewoon doen! Ik heb de hele nieuwe organisatie in korte tijd heel goed leren kennen. Dat had op een andere manier niet gekund.'

NETWERKEN

Anne Jan Fokkema vult aan: 'Naast een belangrijke persoonlijke ontwikkeling heeft het BLDP, mede dankzij de projectopdrachten, de cursisten een uitstekend netwerk bezorgd.' Richard Leijnse besluit: 'De kunst is nu om de impact van het BLDP niet beperkt te laten blijven tot de twintig cursisten. We willen onze ervaringen en inzichten zo goed mogelijk delen met de rest van onze mensen. Daar hebben we ook al een aantal activiteiten voor in gang gezet.'

ONZE MAAT- SCHAPPELIJKE PRESTATIES

40 **BELEID**

41 **DOELSTELLINGEN**

BELEID

Onze primaire werkzaamheden dragen bij aan de economische ontwikkeling en de veiligheid van een regio. Daarnaast ondersteunen we waar mogelijk lokale gemeenschappen, zetten we ons in met maatschappelijke sponsoring en donaties en investeren we in onderwijs en kennisoverdracht.

Onze maatschappelijke verantwoordelijkheid is neergelegd in onze strategie en in onze Gedragscode*. In onze strategie staat opgenomen dat we ons zullen inzetten voor duurzame totaaloplossingen voor infrastructurele uitdagingen in de maritieme kust- en deltagebieden in de wereld. Uit onze Gedragscode blijkt dat we geen zaken zullen doen in landen die onderworpen zijn aan internationale en relevante nationale embargo's en dat we de mensenrechten zullen respecteren zoals opgenomen in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens van de Verenigde Naties. We zullen geen steekpenningen of andere gunsten aanbieden, betalen, vragen of accepteren met als doel oneigenlijke zakelijke, financiële of persoonlijke voordelen te behalen of te verlenen. In landen waar het ons onmogelijk wordt gemaakt om onze Gedragscode na te leven zullen we geen commerciële activiteiten ondernemen. Tevens respecteren we de intellectuele eigendomsrechten en zullen we in eerlijke concurrentie acteren door de toepasselijke wetgeving op het vlak van het mededingingsrecht na te leven.

* www.boskalis.nl > over ons > downloads > corporate downloads > maatschappelijk verantwoord ondernemen

DOELSTELLINGEN

Medewerkers van SMIT Amandla Marine en leraren en leerlingen van de Clarke basisschool in Kaapstad hebben in 2011 21 bomen geplant in het kader van een educatief milieuproject.

BIJDRAGES AAN LOKALE GEMEENSCHAPPEN

We zijn ons ervan bewust dat onze werkzaamheden invloed hebben op de lokale gemeenschap waarin we actief zijn. Door lokale werknemers in te huren en materiaal lokaal in te kopen leveren we een positieve bijdrage. Maar ook op onze buitenlandse vestigingen en projecten ontwikkelen onze eigen mensen initiatieven die we van harte ondersteunen. Zoals de uitkering van veiligheidsbonussen aan lokale goede doelen en bijdrages aan zorg, onderwijs en infrastructuur. Voorbeelden van bijdrages in 2011 treft u aan op pagina 42 van dit verslag.

MAATSCHAPPELIJKE SPONSORING EN DONATIES

Boskalis investeert gericht in maatschappelijke sponsoring en donaties met activiteiten op sociaal-maatschappelijk, cultureel, sportief en educatief gebied. Zo ondersteunen wij de Koninklijke Nederlandse Redding Maatschappij (KNRM), de topzeilsport en de kunsten.

Aan het belangrijke werk van de KNRM leveren wij niet alleen een financiële bijdrage voor bijvoorbeeld de aanschaf van een nieuwe reddingboot. Ook in 2011 hebben wij onze medewerkers en de medewerkers van KNRM kennis laten maken met elkaar en met elkaars werk op het water.

De topzeilsport steunen we via het organiseren van catamaran masterclasses. Jonge wedstrijdzeilers geven wij zo de kans om de wereldtop te bereiken met behulp van coaching door ervaren zeilers. In 2011 heeft dit onder andere geresulteerd in de vijfde plaats op het wereldkampioenschap F18.

Op cultuurgebied ondersteunen wij de Waterwerk-sculpturen van Ruud Kuijter die met zijn werk een relatie legt met water, zand, transport en industrie. In 2011 verrees aan het Amsterdam-Rijnkanaal zijn Waterwerk VI.

Voor een uitgebreide toelichting op ons sponsoringbeleid en een overzicht van onze donatie- en sponsoringresultaten over 2011 verwijzen wij u naar de corporate website**.

INVESTEREN IN ONDERWIJS EN KENNISOVERDRACHT

Boskalis kent een jarenlange traditie in het steunen van wetenschappelijk onderzoek dat van belang is voor onze sector. Al of niet in brancheverband, voeren we samen met kennisinstituten en universiteiten (fundamenteel) onderzoek uit en delen kennis via lezingen en presentaties.

Dit geldt ook voor de kennis die het *Building with Nature*-programma oplevert. Die informatie dragen we uit bij universiteiten en HBO-opleidingen via diverse lectoraten, gastdocentschappen en cursussen. Verder lopen er verschillende promotieonderzoeken bij de TU Delft die Boskalis ondersteunt.

Daarnaast begeleidt Boskalis jaarlijks stagiaires en afstudeerders en promovendi (in 2011: 64) aan onder andere de TU Delft. Aan de TU Delft financieren wij verder (deels) een baggerleerstoel en stellen we een wetenschappelijk medewerker beschikbaar.

** www.boskalis.nl > bedrijfsprofiel > sponsoring

MALARIAPREVENTIEPROJECT MET NGO FAMILY CARE

Onze dochtermaatschappij in Nigeria, Nigeria Westminster Dredging and Marine Limited, heeft in samenwerking met de NGO *Family Care Association* (FCA) een malariapreventie en -bestrijdingsproject ten uitvoer gebracht onder de paraplu van het '*Nigeria Malaria Control and Prevention Programme*'. Het programma werd uitgevoerd in het lokale bestuursgebied Ilaje in de staat Ondo onder leiding van een team van medische professionals van de FCA, vrijwilligers en projectcoördinatoren. Het richtte zich op de rivieroevergemeenschappen Igbokoda, Ugbonlo, Aiyetoro en Ilowo, die dagelijks met malaria te maken hebben. Hoofddoel van het programma was om de malarialast binnen de doelgemeenschappen te verlichten door het verspreiden van 2.000 geïmpregneerde muskietennetten met een lange levensduur (zogeheten LLIN's), preventieve malariamedicatie voor zwangere vrouwen, gratis malariatestpakketten en gratis ACT-malariamedicatie voor mensen die positief testten. De nadruk lag hierbij op zwangere vrouwen en kinderen jonger dan vijf jaar. Een belangrijk aspect van het programma was het geven van voorlichting en het vergroten van het bewustzijn rondom malaria door middel van acties, seminars en lezingen. Tweehonderd lokale gezondheidswerkers, verpleegkundigen, apothekers en medisch personeel uit Ilaje werden opgeleid en gecertificeerd voor malariapreventie en -bestrijding. Daarnaast werden ook 3.016 gemeenschapswerkers opgeleid.

SED-PROGRAMMA VAN SMIT AMANDLA MARINE

In 2011 was het SED (Sociaal-Economisch Ontwikkelings)-programma van Smit Amandla Marine in Zuid-Afrika erop gericht om voorheen achtergestelde zwarte* Zuid-Afrikanen toegang tot de economie te verschaffen. Smit is langjarige partnerschappen aangegaan met een aantal erkende onderwijs- en welzijnsinstellingen in Zuid-Afrika, niet alleen om steun op het gebied van onderwijs te verlenen, maar ook om de maritieme sector te promoten, hetgeen van cruciaal belang is voor de sector. In 2011 heeft dit onder andere tot de volgende resultaten geleid:

- er werden 37 studiebeurzen voor primair, secundair en tertiair onderwijs toegekend aan kinderen van werknemers uit de lagere inkomensgroepen;
- 23 zwarte* Zuid-Afrikanen kregen een gesponsorde training om toegang te krijgen tot de formele maritieme sector met een >25t kapiteinsopleiding plus alle aanvullende trainingen;
- twee zwarte* Zuid-Afrikanen kregen een volledige studiebeurs voor het eerste jaar van de richtingen maritieme studies en maritieme techniek aan een van de Zuid-Afrikaanse technische universiteiten;
- er werden studiebeurzen toegekend aan leerlingen van het Lawhill Maritime Centre door middel van een donatie aan deze middelbare school;
- 60 leerlingen en twintig medewerkers van basisschool Clarke Primary School in Kaapstad leerden over duurzaamheid door mee te doen aan een milieuonderwijsproject waarbij ook bomen werden geplant;
- de maritieme sector werd gepromoot via de speciale website www.careersatsea.co.za en door deel te nemen aan een aantal belangrijke carrièrebeurzen.

Alle SED-activiteiten voldoen aan de eisen van de BBBEE (Broad Based Black Economic Empowerment)-wet en worden jaarlijks geaudit. BBBEE propageert initiatieven die ervoor zorgen dat zwarte* Zuid-Afrikanen toegang hebben tot en deelnemen aan de economie. Dit kan ondermeer via het SED.

* De term 'zwart' verwijst naar Zuid-Afrikanen van Afrikaanse, Gekleurde en Indiase afkomst die voorheen werden achtergesteld door het apartheidsregime in Zuid-Afrika.

Worship With Us @
CHURCH OF GOD MISSION INT'L INC.
FAVOUR / MIRACLE ARENA
OGU / BOLO DISTRICT

WEEKLY ACTIVITIES	
MON.	PRAYER MEETINGS 6PM
WED.	BIBLE STUDIES 6PM
FRI.	MIRACLE SERVICE 6PM
SUN.	SUNDAY SCHOOL 8 - 9AM
	MAIN SERVICES 9 - 11AM

COME & EXPERIENCE GOD SPECIALLY

ONZE MILIEUPRESTATIES

46 **BELEID EN DOELSTELLINGEN**

52 **BRANDSTOF- EN ENERGIEVERBRUIK**

BELEID EN DOELSTELLINGEN

BELEID

Ons werk heeft directe invloed op de omgeving; we zijn ons bewust van onze verantwoordelijkheid voor natuur en milieu. Boskalis voert al dan niet samen met leveranciers, kennisinstituten en branche-organisaties onderzoek uit naar het verduurzamen van de keten. We streven naar een voortdurende verbetering van onze milieuprestaties wat tot uitdrukking komt in onze ISO 14001 certificering.

Ons milieubeleid is vertaald in heldere, praktische richtlijnen zodat het in ons dagelijks werk eenvoudig kan worden geïmplementeerd. We zorgen bijvoorbeeld waar mogelijk voor gescheiden inzameling en verwerking van afval en efficiënt gebruik van water en energie. We stimuleren het milieubewustzijn en de motivatie van onze medewerkers en degenen die werkzaam zijn in opdracht van Boskalis. We staan in de markt bekend om onze milieu-expertise.

DOELSTELLINGEN

We zoeken steeds naar de optimale balans tussen economische en ecologische waarden bij onze projecten en contracten. Op de aspecten waar we de meeste waarde kunnen toevoegen hebben we onze doelstellingen gericht: de verdere uitbouw van onze

milieu-expertise, het aanbieden van ecodynamische ontwerpen en de continue investering in en toepassing van milieuvriendelijk materieel.

MILIEU-EXPERTISE

Toepassing

Onze klanten kunnen bouwen op onze milieu-expertise. Met name in projecten waar we als partner van de klant al in de ontwerpfase betrokken worden, voegt onze milieu-expertise de meeste waarde toe. Maar ook tijdens de uitvoering van onze projecten en contracten streven we naar de toepassing van milieuvriendelijke werkmethodes en technieken. We zetten daarvoor ruim 100 experts in van onder andere onze R&D-afdeling en de ingenieurs en ecologen van ons eigen ingenieursbureau Hydronic.

De duurzame toepassingen die wij onze klanten aanbieden kunnen complex en vernieuwend zijn. Ecodynamische ontwerpen volgens de *Building with Nature*-filosofie zijn daar een goed voorbeeld van. Een ander voorbeeld is de innovatieve aanpak om koraalriffen te beschermen, zoals is gebeurd op het Khalifa project in Abu Dhabi waar wij een grote buitengaatse haven hebben ontwikkeld in de nabijheid van het grootste koraalrif in de Arabische Golf. (Zie ons CSR-verslag over 2010, pagina 69.)

Maar er kan ook sprake zijn van kleine aanpassingen.

Bijvoorbeeld door voor te stellen om een nieuw zandstrand onder een kleinere hellingshoek aan te leggen, zodat het voor zeeschildpadden nog toegankelijk is.

Ook kan onze expertise worden ingeschakeld bij de sanering van waterbodems. Boskalis Dolman voert wereldwijd aansprekende bodemsaneringen uit waarbij zoveel mogelijk materiaal wordt hergebruikt.

SMIT heeft een belangrijke rol gespeeld in de ontwikkeling van nieuwe oplossingen voor het veilig en zonder verontreiniging verwijderen van lading en bunkerinhoud uit scheepswrakken. De hot-tap-technologie staat garant voor een mors-vrije extractie van vloeistoffen boven of onder de waterlijn uit schepen die zijn gestrand of zijn gezonken tot een diepte van circa 250 meter. De technologie is onder andere ingezet bij het in Italië gestrande cruiseschip Costa Concordia in 2012. Het POLREC systeem wordt ingezet om zonder de hulp van duikers op een duurzame wijze olie en chemicaliën te verwijderen uit gezonken schepen tot een diepte van 500 meter. Het systeem maakt gebruik van een op afstand bedienbaar ROLS-systeem (Remote-operated Offloading System). Er wordt gewerkt aan een nieuwe versie waardoor het systeem in de toekomst in staat zal zijn om te werken op nog grotere diepte van circa 1.000 meter.

Onderzoek en kennisdeling

Om onze leidende rol te behouden, investeren wij voortdurend in fundamenteel en toegepast onderzoek. Het beperken van onze ecologische impact door emissiereductie (zie elders in dit hoofdstuk) en het beperken van vertroebeling bij baggerprojecten zijn speerpunten van ons onderzoek. Door omwoeling van de bodem tijdens baggerwerkzaamheden is de lichtinval van het water tijdelijk minder en dat kan een belemmering zijn voor de flora en fauna onder water. Door de ontwikkeling van geavanceerde voorspellingsmodellen en monitoringprogramma's zijn we in staat om de vertroebeling op elk gewenst moment in kaart te brengen en de uitvoering van de werkzaamheden daarop af te stemmen.

Om interne kennisuitwisseling en bewustwording verder te stimuleren, hebben wij in 2011 een milieu-portal in gebruik genomen. Werkgroepen die zich met duurzaamheidsvraagstukken bezighouden, kunnen met behulp van deze webapplicatie informatie delen. Zo ontwikkelen we een actieve 'Community of Practice' op dit gebied. Externe kennisdeling vindt onder andere plaats via lezingen, gastdocentschappen, lectoraten, presentaties en in deelname aan fundamentele onderzoeksprogramma's en in begeleidingscommissies van PhD-studenten.

Daarnaast wordt SMIT in toenemende mate gevraagd deel te nemen aan ambitieuze Joint Industry Projecten, zoals OBELICS. De ontwikkelde kennis en tools kunnen worden toegepast op de operaties om de veiligheid te verhogen en de milieu-impact te verminderen. Voor meer informatie verwijzen wij naar pagina 74 in ons CSR verslag over 2010.

Ook via het in dit hoofdstuk beschreven *Building with Nature*-programma draagt Boskalis bij aan de verspreiding van kennis. Zo is in 2011 een duo-docentschap tussen de TU Delft en de Universiteit van Wageningen opgestart. Hierin wordt de vernieuwing en verbreding van het vakgebied verder vormgegeven. Deze door Boskalis geïnitieerde vernieuwing wordt door beide universiteiten omarmd. De kennis-uitwisseling over het *Building with Nature*-programma is in 2011 in een stroomversnelling gekomen. De handleiding *Ecodynamisch ontwerpen* is in concept gereed. Deze handleiding bevat algemene richtlijnen die overal ter wereld kunnen worden toegepast en wordt gepubliceerd op de website van Ecoshape (www.ecoshape.nl). In mei 2011 heeft Ecoshape een Midtermcongres gehouden waarin alle resultaten tot nu toe zijn gepresenteerd voor partners en klanten. In november 2012, aan het eind van de eerste planperiode, staat het slotcongres op het programma waarin we alle resultaten van de eerste vijf jaar *Building with Nature* willen delen met een breed publiek.

ECODYNAMISCH ONTWERPEN

Waterbouw heeft een direct verband met ons milieu. Dit zorgt er voor dat overal ter wereld de milieu-effecten van waterbouwprojecten continu tegen het licht gehouden worden. Tijdens de verschillende fasen van ontwikkeling in een project, vanaf het ontwerp tot en met de realisatie- en onderhoudsfase, beoordelen deskundigen of het voldoet aan de eisen. Een goede zaak, vindt Boskalis. De internationale toetsing levert echter in de praktijk veel praktische bezwaren op. Door tegengestelde belangen en verschillen in interpretatie van milieuwet- en regelgeving staan belanghebbenden vaak tegenover elkaar in moeizame juridische procedures. Onvoldoende kennis over ecologische randvoorwaarden speelt hierbij een cruciale rol. Deze situatie kan er toe leiden dat waterbouwprojecten flinke vertraging oplopen of soms geen doorgang vinden.

Boskalis ziet ecodynamisch ontwerpen als een mogelijke oplossing. We zijn een van de initiatiefnemers en financiers van Ecoshape, de stichting die het innovatieprogramma *Building with Nature* uitvoert. We streven binnen het programma naar nieuwe, internationaal geaccepteerde ontwerpstandaarden. Zo leveren we een bijdrage aan het duurzaam beheren en ontwikkelen van dichtbevolkte rivier-, delta- en

BOSKALIS OP TREDE 3 CO₂-PRESTATIELADDER IN NEDERLAND

De CO₂-prestatieladder is een initiatief van grote publieke opdrachtgevers in Nederland. Dit instrument is ontwikkeld om bedrijven die deelnemen aan publieke aanbestedingen te stimuleren hun eigen CO₂-productie te verminderen. Hoe meer een bedrijf zich inspanst om CO₂ te reduceren, hoe beter ze gepositioneerd zijn om een werk/opdracht te verkrijgen. Bovendien zijn publieke opdrachtgevers bereid om tot 10% korting te verlenen op de inschrijfsom als de leverancier zich heeft gecertificeerd op het hoogste niveau van de CO₂-prestatieladder.

Boskalis heeft zich in 2011 in Nederland gecertificeerd voor de eisen die gelden voor niveau 3 van deze norm. Boskalis betreft ook de eigen medewerkers bij de besparingsinspanningen door hen via een dashboard op intranet inzicht te bieden welke invloed zij zelf hebben op CO₂-uitstoot.

Meer informatie over de CO₂-prestatieladder is te vinden op de Nederlandse website www.boskalisnederland.nl > over boskalis > CO₂ prestatieladder.

kustgebieden op de wereld. Samen met overheden, het bedrijfsleven, universiteiten, kennisinstituten, ingenieurs- en adviesbureaus, havenbeheerders en private opdrachtgevers doen we in dit vijfjarige onderzoeksprogramma, dat in 2008 is gestart, kennis en ervaring op over de dynamiek van de natuur. Doel is om waterbouwprojecten te ontwikkelen waarbij tegelijkertijd kansen worden gecreëerd voor de natuur door aan te sluiten op de natuurlijke dynamiek van de omgeving. Dit noemen we ecodynamisch ontwerpen. Bijzonder is dat dit programma aanhaakt op lopende of toekomstige projecten. De kennis kan zodoende meteen in de praktijk worden getoetst.

Het programma heeft in Nederland al een aantal aansprekende resultaten opgeleverd. In 2011 is bijvoorbeeld de Zandmotor opgeleverd, een nieuwe innovatieve manier voor het onderhoud van de Nederlandse kust. Er is een grote hoeveelheid zand voor de kust gelegd die door getij, stroming en golven verder wordt verspreid langs de Hollandse kust. Er is voor de komende jaren subsidie verworven om de monitoring te intensiveren waarbij promovendi de onderzoeksdata uit de monitoring zullen verwerken tot nieuwe kennis.

Een ander voorbeeld is de Groene Golfremmende dijk in de Noorderwaard; een pilot project dat onderdeel uitmaakt van het project *Ruimte voor de Rivier*. In deze tweeduizend hectare grote polder, ten zuiden van Dordrecht, worden binnen drie jaar de dijken over een lengte van honderden meters verlaagd en hier en daar zelfs doorgestoken. Om de bewoners te vrijwaren van natte voeten en hen tegelijkertijd het zicht op een logge, hoge nieuwbouwdijk te besparen, wordt er straks een wilgenbos voor de

huidige waterkering aangeplant. Over een lengte van een kilometer worden er in een honderd meter brede strook duizenden wilgenstekken in de klei gestoken. Door de wilgen één keer per twee jaar om te hakken, ontspringen uitlopers op de stobbe die veel golfslag opvangen. Door de wilgen regelmatig te verversen, kunnen ze naar verwachting tot tachtig procent van de energie van de golven breken.

Als deze primeur zich in de praktijk bewijst, biedt het soelaas voor toekomstige dijk aanpassingen die nodig zijn in verband met hoogwaterafvoer en frequentere stormen.

Het onderzoek naar zachte kustverdediging in tropische systemen met mangroves loopt nog steeds. Hierbij kijken we naar een mogelijke toekomstige pilottoepassing van mangrovenbossen als natuurlijke kustverdediging in landen als Indonesië. Daarnaast bekijken we of we de kennis over het natuurlijke reproductiegedrag van koralen kunnen verbreden.

Toekomst *Building with Nature*

In 2011 is het programma door de Topsector Water, een onderdeel van de Nederlandse overheid, gekozen als een van de 14 meest kansrijke business cases. Ecoshape heeft in november 2011 een overeenkomst gesloten met Rijkswaterstaat en de Unie van Waterschappen. Met elkaar gaan we onderzoeken hoe wij nog meer oplossingen in de praktijk van Rijkswaterstaat en waterschappen kunnen introduceren. Deze samenwerking geeft ons een voorsprong in het verder ontwikkelen van kennis en het toepassen ervan. Boskalis ziet het sluiten van het convenant dan ook als een grote stap voorwaarts. Bovendien is *Building with*

In 2011 werd de Zandmotor voltooid, één van de *Building with Nature* projecten. De Zandmotor is een innovatieve manier van kustverdediging waarbij natuurlijke krachten als getij, wind, stromingen en golven worden ingezet om het zand op de kust aan te brengen.

Nature opgenomen in het innovatiecontract dat in het kader van de Topsector Water is opgesteld.

In de afgelopen vijf jaar hebben we het *Building with Nature*-concept ontwikkeld en laten zien dat het werkt. Op dit moment wordt een vervolgprogramma voorbereid. In dit vervolgprogramma willen we op dezelfde voet voortgaan met het combineren van kennis en cases in de praktijk. We zetten volop in op het concept "natuurlijke keringen", zowel in Nederland als elders. Ook willen we onderzoeken welke nieuwe ontwikkelingen er mogelijk zijn in kwetsbare estuaria.

MILIEUVRIENDELIJK MATERIEEL

Met gerichte maatregelen zetten wij ons in voor materieel waarmee wij zo milieuvriendelijk als mogelijk kunnen opereren. Naast het onderzoek en de maatregelen om vertroebeling en CO₂-emissies te beperken hebben wij samen met een aantal leveranciers nieuwe systemen en toepassingen ontwikkeld waardoor het smeermiddelen- en smeerolieverbruik op onze baggerschepen is verminderd. Om bilge- en ballastwater op onze baggervloot te reinigen maken we gebruik van bilgewater-separatoren en ballastwaterbehandelingssystemen.

Nieuwe sleepboten worden zodanig ontworpen dat er geen ballastwatertanks meer nodig zijn.

Met onze gieterijen is een schroot-managementprogramma ontwikkeld waardoor pompen, waaiers en cuttertanden gerecycled worden. In 2011 betrof dit 265.770 kilo restmateriaal. Wij zetten ons in voor duurzaamheid in de hele keten en hechten daarom veel waarde aan een veilige en milieuvriendelijke ontmanteling van schepen die we uit de vaart nemen. Op blz. 62 en 63 van ons Jaarverslag over 2009 kunt u daarover meer informatie vinden. In 2011 hebben wij vier van onze grote schepen duurzaam ontmanteld: de Cornelia, de Cetus, de Alpha B en de Freeway en daarnaast kleiner materieel. De Cornelia en de Freeway zijn op gespecialiseerde werven in respectievelijk Nederland en België gesloopt. De Alpha B en de Cetus zijn in India gesloopt waarbij de betreffende werf, die volledig gecertificeerd is door Bureau Veritas en Germanischer Lloyd, is bezocht en na een audit akkoord is bevonden.

Beperking emissies

De Taskforce Emissies onderzoekt de mogelijkheden om de uitstoot van vervuilende stoffen terug te dringen. De Taskforce staat onder leiding van een lid van de Raad van Bestuur en kent een brede

samenstelling, met specialisten en professionals uit de hele organisatie. In 2011 is een environmental officer voor de vloot aangetrokken die samen met de in 2010 aangestelde environmental officer voor de uitvoering van de werken zitting heeft in de Taskforce. De Taskforce is in 2011 vier keer bij elkaar geweest. Op de agenda stonden onder andere het gebruik van 'scrubbers', de inzet van schonere brandstoffen, onderzoek naar hybride motoren en 'weather routing' op onze schepen.

- *Schonere en zuinigere motoren:* we doen onderzoek naar schonere en zuinigere motoren. Dit kunnen hybride motoren zijn zoals bijvoorbeeld de diesel-elektrisch aangedreven motoren op ons nieuwe valpijpschip en op onze hybride bulldozer.
- *Schonere brandstof:* waar mogelijk gebruiken onze sleepboten groene walstroom gedurende hun standby-perioden en gebruiken onze baggerschepen in de zogenoemde 'Sulphur Emission Control Areas' zwavelarme brandstof. Op dit moment voeren we in samenwerking met Aalborg Industries een haalbaarheidstudie uit naar de inzet van een zogenaamde 'scrubber' die uitlaatgassen reinigt en zwaveluitstoot moet voorkomen. De eerste resultaten zijn positief, maar er is nog verder onderzoek nodig. Ook onderzoeken we de mogelijkheden die een schonere brandstof zoals LNG of biobrandstof ons biedt. Essentieel is de aanwezigheid van een lokale infrastructuur om dergelijke brandstoffen te kunnen bunkeren.

DUURZAME HUISVESTING

Ook in onze huisvesting streven wij naar verduurzaming. Een goed voorbeeld is de uitbreiding van ons hoofdkantoor in Nederland. Hier wordt een nieuw gebouw gerealiseerd volgens de Nederlandse 'Greencalc A-label'-norm. Het pand wordt voorzien van verschillende duurzame energieoplossingen, zoals het gebruik van waterbronnen op 90 meter diepte voor warmte en koeling, waardoor het energieverbruik en daarmee de CO₂-uitstoot wordt teruggedrongen. Voor de bouw hebben wij een aannemer geselecteerd die voldeed aan onze duurzame criteria. Hierin hebben we ook onze strenge veiligheidsnormen meegenomen. De stafmedewerkers van de aannemer en zijn onderaannemers hebben allen een NINA-training gevolgd bij aanvang van het project.

- *Ontwikkeling nieuw materieel en aanpassingen op bestaand materieel:* ons nieuwe materieel voldoet aan de hoogste eisen op het gebied van energieverbruik. Waar mogelijk maken we ons bestaand materieel duurzamer. Onderzoek naar de aanpassing van de trim van sleephopperzuigers bij het onderzoeksinstituut MARIN heeft interessante uitkomsten laten zien in 2011. Uitgangspunt is een minimale weerstand bij het varen zonder lading met een positief effect op het brandstofverbruik en emissies. Het onderzoek krijgt een vervolg. Lamnalco is betrokken bij een onderzoek gericht op de ontwikkeling van een hybride sleepboot met LNG als brandstof. SMIT is bij een groot aantal onderzoeksprojecten betrokken geweest om de milieuprestaties van haar vaartuigen te verbeteren. De verschillende projecten waren voornamelijk gericht op het voortstuwingssysteem, waarbij gekeken werd naar zowel alternatieve brandstoffen als systeemconfiguraties. Dankzij de ontwikkeling van modellen om de milieueffecten en levensduurkosten te analyseren, is SMIT nu in staat om sleepboten bij klanten in te zetten met 'fit-for-purpose' voortstuwingconfiguraties, die voldoen aan (lokale) operationele en milieueisen alsmede toekomstige emissieregelgeving. Het welbekende E3-principe vormt de richtlijn bij het ontwerp van dergelijke nieuwe concepten, d.w.z. ontwerpen met een optimale balans tussen milieuprestaties, operationele efficiëntie en economische haalbaarheid.
- *Ship Energy Efficiency Management Plan (SEEMP):* het SEEMP is vooral bedoeld om de bemanning bewust te maken van het energieverbruik aan boord. Samen met onze collega-baggersaars in de branche-organisatie European Dredging Association (EUDA) zijn we bezig eenduidige definities en maatregelen te definiëren voor een SEEMP per schip. In 2012 wil Boskalis beginnen met de invoer van een SEEMP op onze schepen. Een 'weather routing'-programma zal daar onderdeel van uitmaken. Onze schepen kunnen dan steeds de optimale vaarroutes bepalen omdat het programma aanbevelingen doet om bepaalde weersituaties of zware zeegang te vermijden. Naast het feit dat het de veiligheid optimaliseert, kan het programma de reistijd en de CO₂-uitstoot verminderen. In 2011 heeft Boskalis na proeven met meerdere 'weather routing'-programma's een contract gesloten met Meteo-consult. Het 'weather routing'-programma is inmiddels op ruim 20 van onze grotere baggerschepen ingevoerd.

BRANDSTOF- EN ENERGIEVERBRUIK

In 2011 is hard gewerkt om de rapportage over het brandstofverbruik van onze vloot en energieverbruik van onze kantoororganisatie te optimaliseren en uit te breiden met de data afkomstig van SMIT.

Op dit moment wordt de CO₂-uitstoot van onze vloot gerelateerd aan het absolute brandstofverbruik en niet aan de relatieve uitstoot per productie-eenheid. Door het ontbreken van een eenduidige norm zijn de jaarlijkse verbruiksrapportages moeilijk met elkaar te vergelijken. Een complex van factoren speelt daarbij een rol. Onze vloot bestaat uit verschillende scheepstypes. Het brandstofverbruik van een grote sleephopperzuiger laat zich nauwelijks vergelijken met dat van een sleepboot. De eerste is bedoeld om zand op te zuigen, te transporteren en te lozen terwijl de tweede grote schepen trekt of duwt. Ook de inzet van modernere of juist oudere schepen en de bezettingsgraad van de vloot zijn van invloed op het brandstofverbruik in een jaar. Bovendien kan de aard van de projecten voor een vertekend beeld zorgen. Een snijkopzuiger die bijvoorbeeld in het ene jaar op projecten heeft gewerkt met veel harde grond, kan het andere jaar een veel geringer brandstofverbruik laten zien door werkzaamheden in minder harde grond. Meer of minder brandstofverbruik van onze vloot in een jaar houdt dus niet automatisch in dat er respectievelijk minder zuinig of zuiniger mee is omgegaan. Het koppelen van een kwantitatieve doelstelling aan het jaarlijkse brandstofverbruik zien wij daarom op dit moment als niet zinvol.

We streven naar een industriestandaard en voeren daarvoor in brancheverband overleg. Onderzocht wordt of we tot een goed rekenmodel kunnen komen door de CO₂-uitstoot te koppelen aan het type werkomstandigheden. De tweede stap is om dit rekenmodel te uniformeren. Gezien de complexe materie verwachten wij dat de invoering enige jaren zal duren. We blijven in de tussentijd rapporteren over het brandstofverbruik en ons onderzoek en gerichte maatregelen om emissies terug te dringen.

CO₂-EMISSIONS 2011

Op basis van een onderzoek in 2010 (zie blz. 61 van ons CSR-verslag over 2010) hebben we besloten niet te rapporteren over het brandstofverbruik van ons drooggrondverzetmaterieel, omdat het overgrote deel van de CO₂-uitstoot (ca. 95%) voor rekening komt van onze vloot. In de tabellen is het brandstofverbruik van de vloot en het energieverbruik van onze kantoororganisatie weergegeven.

Bij zowel de vloot als de kantoren worden deelnemingen naar rato van ons belang proportioneel geconsolideerd.

Boskalis vloot. Ten opzichte van 2010 is de CO₂-uitstoot met 15% gedaald. Circa een-tiende van deze daling is te verklaren door het uit de vaart halen van een aantal schepen (zie pagina 50 in dit verslag). De rest van de daling is te verklaren uit een lagere bezettingsgraad van het materieel (hoppers van 43 > 39 weken en cutters van 27 > 19 weken).

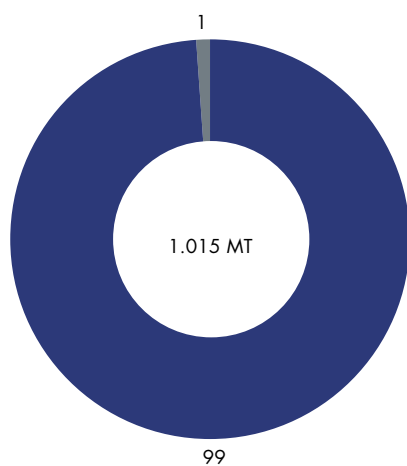
Boskalis kantoren. In 2011 hebben we de definities van de reporting scope voor wat de kantoren betreft verder aangescherpt. Daarbij rapporteren we nu uitsluitend over kantoren met een permanente vestiging hetgeen geleid heeft tot een stabielere samenstelling van de kantoren. Als gevolg van deze aanscherping is een aantal tijdelijke projectkantoren, die in 2010 wel zijn gerapporteerd, nu out of scope.

Lamnalco vloot. De totale uitstoot is met circa 1% gestegen ten opzichte van 2010. Het aantal schepen waarover gerapporteerd wordt, is echter in 2011 toegenomen. Op basis van een vergelijkbare vlootsamenstelling ten opzichte van 2010 was het verbruik in 2011 6% lager. Dit werd veroorzaakt door een lagere inzet van materieel.

Lamnalco kantoren. Scope en verbruik is vergelijkbaar met 2010. **SMIT vloot en kantoren.** Vanaf dit jaar rapporteren we het verbruik van de SMIT schepen en kantoren.

CO₂ (Metric Tons '000)

■ Vloot (%)

■ Kantoren (%)

	VLOOT		KANTOREN		CO ₂ MT ('000)
	BRANDSTOF HFO m ³ ('000)	BRANDSTOF MGO m ³ ('000)	ELEKTRICITEIT KWh (miljoen)	GAS Mj (miljoen)	
Boskalis	86,2	99,6	5,8	11,9	543,9
Lamnalco	–	41,6	0,2	–	112,7
SMIT	0,7	129,8	8,1	5,0	358,1
Totaal	86,9	271,0	14,1	16,9	1.014,7
Co₂ MT ('000)	272,9	732,9	8,0	0,9	

ONZE ECONOMISCHE PRESTATIES

ONS ECONOMISCHE BELEID

Met onze diensten en met de infrastructurele werken die wij realiseren dragen wij bij aan de economie en de werkgelegenheid van een regio en bouwen wij mee aan een duurzame toekomst.

Ons economische beleid is gericht op de continuïteit en het behoud van onze leidende positie in onze industrie. Daarbij hebben en houden wij oog voor de belangen van onze stakeholders. Winstgevendheid op lange termijn is een wezenlijke voorwaarde voor het bereiken van onze bedrijfsdoelen en voor de voortdurende groei van ons bedrijf. Het is een maatstaf voor de doelmatigheid van het bedrijf en voor de uiteindelijke waarde die de klant aan de door ons geleverde diensten toekent. Zonder winst en zonder een robuuste financiële grondslag zou het niet mogelijk zijn om aan onze verantwoordelijkheden te voldoen.

Ons beleid tegenover onze financiële stakeholders, met name onze aandeelhouders, is te vinden in onze Gedragscode*.

ONZE ECONOMISCHE DOELSTELLINGEN

Wij streven naar een structurele groei van de onderneming en een gezond rendement op het eigen vermogen.

BELANGRIJKSTE CIJFERS EN RESULTATEN OVER 2011

Voor informatie over de belangrijkste cijfers en resultaten over 2011 verwijzen wij u naar het Verslag van de Raad van Bestuur, pagina's 34-41 en ons tien jaren overzicht op pagina 124 in ons Jaarverslag over 2011.

* www.boskalis.nl > over ons > downloads > corporate downloads > maatschappelijk verantwoord ondernemen

CADIZ KNUTSEN

TUG

BIJLAGE

58 OVER DIT VERSLAG

61 GRI-TABEL

62 HR-GEGEVENS

65 SHE-Q-GEGEVENS

68 BEGRIPPENLIJST

OVER DIT VERSLAG

DOEL VAN HET VERSLAG

Met dit Corporate Social Responsibility(CSR)-verslag leggen wij aan al onze stakeholders verantwoording af over het door ons gevoerde CSR-beleid in het jaar 2011.

VERSLAGGEVINGSSTANDAARD EN SELECTIEPROCES PRESTATIE-INDICATOREN

Sinds 2009 brengen wij naast het Jaarverslag een CSR-verslag uit. We leggen verantwoording af over niet-financiële prestaties, die materieel en relevant zijn, voortvloeiend uit onze strategie en kernactiviteiten. Op basis van gesprekken met onze belangrijkste stakeholders hebben wij een goed beeld gekregen van hun informatiebehoefte. Bij de selectie van onze prestatie-indicatoren en de totstandkoming van dit verslag hebben we hiermee rekening gehouden.

Wij rapporteren conform de internationale richtlijnen van de Global Reporting Initiative (versie G3-1). In de GRI-tabel op

pagina 61 geven wij aan over welke indicatoren wij rapporteren. Aan de rapportage over 2011 hebben we drie GRI-indicatoren toegevoegd. Dat brengt het totaal aantal indicatoren op 20.

RAPPORTAGESCOPE

In 2009 zijn we begonnen te rapporteren over de 100%-deelnemingen. In mei 2010 hebben we Smit Internationale overgenomen, maar in het CSR-verslag over 2010 hebben we nog niet volledig over SMIT gerapporteerd. In dit CSR-verslag nemen we SMIT volledig mee.

In 2010 zijn de terminalactiviteiten van SMIT aan Lamnalco (waarin Boskalis een 50% belang hield en zal houden) verkocht, maar de deconsolidatie van SMIT Terminals van 100% naar 50% zal pas in de rapportage over 2012 zijn effect krijgen. In dit CSR-verslag nemen wij de activiteiten van onze 50%-deelneming Lamnalco proportioneel mee.

De activiteiten van onze 40%-deelneming Archirodon (Maritieme Infrastructuur) laten we buiten beschouwing en behandelen we uitsluitend in onze financiële rapportage. Archirodon valt buiten de scope van dit CSR-verslag vanwege de aard van het belang (minderheidsdeelneming) en de mate waarin wij in staat zijn invloed uit te oefenen op het CSR-beleid. We hebben het voor-nemen de gegevens van het in december 2011 overgenomen MNO Vervat mee te nemen in ons CSR-verslag over 2012.

VERSLAGGEVINGSPROCES EN MANagementsYSTEEM

Ons CSR-verslag komt tot stand onder verantwoordelijkheid van de Raad van Bestuur. Het wordt samengesteld door een multidisciplinair CSR-team van vertegenwoordigers uit de gehele organisatie.

In 2011 hebben we flinke stappen gezet om het bestaande rapportage-/managementsysteem te optimaliseren voor de relevante niet-financiële gegevens. De volledigheid en kwaliteit van de data is verbeterd waardoor de betrouwbaarheid en borging zijn verhoogd.

De CSR-rapportage binnen Boskalis kent een gelaagde structuur, conform de interne verdeling van managementverantwoordelijkheden. We hanteren een trapsgewijze consolidatie van niet-financiële prestaties, beginnende bij de projecten, via de relevante business units en stafafdelingen tot en met de geconsolideerde groepsrapportage. De geconsolideerde groepsrapportage wordt met de Raad van Bestuur besproken.

BETROUWBAARHEID

Het verslag voldoet aan de eisen overeenkomstig het GRI-C-niveau. Door middel van interne controles hebben wij de opzet en kwaliteit laten toetsen. De kwalitatieve data zijn door onze interne afdeling Controlling geverifieerd.

GRI INDEX	HOOFDSTUK	PAGINA
STRATEGIE EN ANALYSE		
1.1 Voorwoord van de CEO	Voorwoord van de CEO	4–5
ORGANISATIEPROFIEL		
2.1 Naam organisatie	Wie wij zijn	9–10
2.2 Producten en diensten	Wie wij zijn	9–10
2.3 Operationele structuur	Wie wij zijn	20
2.4 Locatie hoofdkantoor	Wie wij zijn	9–10
2.5 Landen van vestiging	Wie wij zijn	9–10
2.6 Rechtsvorm	Wie wij zijn	9–10, 20
2.7 Markten	Wie wij zijn	9, 16
2.8 Bedrijfsomvang	Wie wij zijn	9–10, 13
2.9 Organisatie veranderingen	Wie wij zijn	9–10
2.10 Onderscheidingen	Bijlage-SHE Q gegevens	66
VERSLAGPARAMETERS		
3.1 Verslagperiode	Bijlage-Over dit verslag	58–59
3.2 Voorgaand verslag	Bijlage-Over dit verslag	58–59
3.3 Verslaggevingscyclus	Bijlage-Over dit verslag	58–59
3.4 Contactperso(o)n(en)	Colofon	binnenkant omslag
3.5 Proces inhoud verslag	Bijlage-Over dit verslag	58–59
3.6 Afbakening	Bijlage-Over dit verslag	58–59
3.7 Afbakening beperkingen	Bijlage-Over dit verslag	58–59
3.8 Basis voor verslaggeving over samenwerkingsverbanden	Bijlage-Over dit verslag	58–59
3.10 Herformuleringen	Bijlage-Over dit verslag	58–59
3.11 Veranderingen in de verslaglegging	Bijlage-Over dit verslag	58–59
3.12 Standaardonderdelen van de informatievoorziening	Bijlage-Over dit verslag	58–59
BESTUUR, VERPLICHTINGEN EN BETROKKENHEID		
4.1 Bestuursstructuur	Wie wij zijn	20
4.2 Voorzitter van het hoogste bestuurslichaam	Wie wij zijn	20
4.3 Onafhankelijkheid	Wie wij zijn	20–21
4.4 Mechanismen voor aandeelhouders en medewerkers	Wie wij zijn	20–21
4.14 Lijst van groepen stakeholders	Wie wij zijn	15–16
4.15 Inventarisatie en selectie van stakeholders	Wie wij zijn, Bijlage-Over dit verslag	15–17, 58–59
ECONOMISCHE INDICATOREN		
EC 1 Directe economische waarde	Wie wij zijn, Onze economische prestaties	13, 55
EC 3 Dekking van de verplichtingen i.v.m. het vastgestelde uitkeringenplan van de organisatie	Onze sociale prestaties	33
EC 8 Investerings in lokale infrastructuur en diensten	Wie wij zijn, Onze maatschappelijke prestaties	40–43
MILIEU INDICATOREN		
EN 3 Direct primair energieverbruik	Onze milieu-prestaties	52
EN 4 Indirect energieverbruik	Onze milieu-prestaties	52
EN 12 Significante impact op de biodiversiteit	Onze milieu-prestaties	46–51
EN 13 Beschermen of herstellen van leefgebieden	Onze milieu-prestaties	46–51
EN 14 Strategieën, huidige maatregelen en toekomstige plannen voor het beheersen van de gevolgen van de biodiversiteit.	Onze milieu-prestaties	46–51
EN 16 Emissie van broeikasgassen	Onze milieu-prestaties	50–52
SOCIALE INDICATOREN		
LA 1 Profiel personeelsbestand	Bijlage-HR gegevens	62–65
LA 2 Netto werkgelegenheid	Bijlage-HR gegevens	62–65
LA 4 Percentage medewerkers onder een collectieve arbeidsovereenkomst	Bijlage-HR gegevens	62–65
LA 7 Ongelukken, ziekte en uitval	Bijlage-SHE Q gegevens	67
LA 8 Opleidings-, preventieve- en risicobeheersingsprogramma's i.v.m. ernstige ziekten	Onze sociale prestaties, Onze maatschappelijke prestaties	33, 42
LA 10 Aantal opleidingsuren per werknemerscategorie	Bijlage-HR gegevens	65
LA 11 Programma's voor competentie management en levenslang leren	Onze sociale prestaties	30–31
LA 12 Werknemers met prestatie en loopbaangesprekken	Onze sociale prestaties	30–31
LA 13 Man-vrouw samenstelling van bestuurslichamen	Wie wij zijn	20
SO 1 Programma's die de impact op gemeenschappen bepalen/beheren, waaronder vestiging, activiteiten & vertrek.	Onze maatschappelijke prestaties	40–41
PRODUCTVERANTWOORDELIJKHEID INDICATOREN		
PR 5 Resultaten van onderzoeken naar de klanttevredenheid	Wie wij zijn	16–17

AANTAL MEDEWERKERS

AANTAL MEDEWERKERS	2011	2010
Boskalis (B)	4.267	4.647
SMIT (S)	4.101	4.278
Lamnalco (L)	871	673
Archirodon	3.740	4.234
MNO Vervat	956	–
TOTAAL	13.935	13.832

SAMENSTELLING MEDEWERKERSBESTAND

AANTAL MEDEWERKERS NAAR LAND	2011 B+S+L	2011 B+L	2010 B+L
Nederland	2.551	1.876	1.909
Singapore	781	23	24
Zuid-Afrika	679	–	–
België	553	–	–
Nigeria	537	487	411
Mexico	480	480	567
Verenigd Koninkrijk	323	142	167
Filippijnen	299	299	301
Australië	270	206	651
Brazilië	267	27	–
Overig	2.499	1.598	1.290
TOTAAL	9.239	5.138	5.320

CONTRACTVORM	2011 B+S+L	2011 B+L	2010 B+L
Tijdelijke aanstelling	30%	35%	38%
Vaste aanstelling	70%	65%	62%
TOTAAL	100%	100%	100%

SMIT heeft relatief veel mensen in vaste dienst ten opzichte van Boskalis en Lamnalco: 76%.

VERHOUDING MAN/VROUW	2011 B+S+L	2011 B+L	2010 B+L
Vrouwen	8%	9%	9%
Mannen	92%	91%	91%
TOTAAL	100%	100%	100%

VERHOUDING PARTTIME/FULLTIME	2011 B+S+L	2011 B+L	2010 B+L
Fulltime	96%	95%	96%
Parttime	4%	5%	4%
TOTAAL	100%	100%	100%

LEEFTIJDOPBOUW	2011 B+S+L	2011 B+L	2010 B+L
Leeftijd <30	17%	16%	18%
Leeftijd 30 t/m 50	56%	59%	56%
Leeftijd >50	27%	25%	26%
TOTAAL	100%	100%	100%

CAO JA/NEE	2011 B+S+L	2011 B+L	2010 B+L
Nee	58%	62%	62%
Ja	42%	38%	38%
TOTAAL	100%	100%	100%

SMIT heeft een relatief hoger percentage medewerkers met een CAO: 46%.

NATIONALITEITEN	2011 B+S+L	2010 B+L
Aantal verschillende nationaliteiten	85	59

ONTWIKKELING

FUNCTIEGROEPEN	2011 B+S+L	2011 B+L	2010 B+L
Management	2%	2%	2%
Kantoormedewerkers	20%	20%	19%
Projectmedewerkers	14%	21%	21%
Bemanning/werf medewerkers	64%	57%	58%
TOTAAL	100%	100%	100%

SMIT heeft, overeenkomstig de aard van de activiteiten, weinig projectstaf en meer bemanning.

FUNCTIEGROEPEN VERHOUDING MAN/VROUW	2011 B+S+L		2011 B+L		2010 B+L	
	VROUWEN	MANNEN	VROUWEN	MANNEN	VROUWEN	MANNEN
Management	10%	90%	4%	96%	6%	94%
Kantoormedewerkers	35%	65%	36%	64%	33%	67%
Projectmedewerkers	5%	95%	6%	94%	5%	95%
Bemanning/werf medewerkers	1%	99%	1%	99%	2%	98%
TOTAAL	8%	92%	9%	91%	9%	91%

SMIT heeft relatief meer vrouwelijke managers maar relatief minder vrouwen in de categorie projectmedewerkers.

FUNCTIEGROEPEN NAAR LEEFTIJDSCATEGORIE	2011 B+S+L			2011 B+L			2010 B+L		
	<30	30 T/M 50	>50	<30	30 T/M 50	>50	<30	30 T/M 50	>50
Management	2%	52%	46%	0%	44%	56%	0%	47%	53%
Kantoormedewerkers	16%	58%	26%	14%	61%	25%	15%	60%	25%
Projectmedewerkers	21%	56%	23%	22%	57%	21%	28%	53%	19%
Bemanning/werf medewerkers	16%	55%	29%	15%	59%	26%	16%	55%	29%
TOTAAL	17%	56%	27%	16%	59%	25%	18%	56%	26%

OPLEIDING

TRAININGSUREN	2011 B+S+L	2011 B+L	2010 B+L
Management	3.314	1.507	1.381
Kantoormedewerkers	29.498	18.998	13.044
Projectmedewerkers	27.722	23.799	18.461
Bemanning/werf medewerkers	104.912	49.100	33.068
TOTAAL	165.446	93.404	65.954

WERVING EN SELECTIE

INSTROOM NAAR LEEFTIJDSCATEGORIE	2011 B+S+L	2011 B+L	2010 B+L
Leeftijd <30	636	369	365
Leeftijd 30 t/m 50	917	527	443
Leeftijd >50	333	175	183
TOTAAL	1.886	1.071	991

UITSTROOM NAAR REDEN	2011 B+S+L	2011 B+L	2010 B+L
Vrijwillig ontslag	27%	21%	26%
Einde project/contract	50%	62%	61%
Ontslag	16%	10%	6%
Pensionering	7%	7%	7%
TOTAAL	100%	100%	100%

Bij SMIT is relatief weinig uitstroom. Dit is overeenkomstig de veelal langdurige aard van de SMIT activiteiten.

UITSTROOM NAAR LEEFTIJDSCATEGORIE	2011 B+S+L	2011 B+L	2010 B+L
Leeftijd <30	457	331	329
Leeftijd 30 t/m 50	1.070	692	575
Leeftijd >50	718	472	299
TOTAAL	2.245	1.495	1.203

SHE-Q GEGEVENS

OVERZICHT CERTIFICERINGEN BOSKALIS, SMIT EN LAMNALCO

BOSKALIS

	ISO 14001	OHSAS 18001 OF VCA*	ISO 9001
INTERNATIONALE PROJECTEN	✓	✓	✓
THUISMARKTEN			
Nederland	—	✓	✓
Verenigd Koninkrijk	✓	✓	✓
Duitsland	✓	✓	✓
Nordic (Finland, Zweden, Estland, Lit)	✓	✓	✓
Mexico	✓	✓	✓
Nigeria	—	—	2012
NICHEMARKTEN			
Rock Fall	✓	✓	✓
Boskalis Offshore	✓	✓	✓
Cofra	—	✓	✓
Boskalis Dolman	✓	✓	✓

VCA* Alleen voor Nederlandse activiteiten, in plaats van OHSAS 18001

SMIT

DIVISIES	ISO 14001	OHSAS 18001	ISO 9001
Harbour Towage	✓ 11%*	✓ 11%*	✓ 44%*
Terminals	✓ 32%*	✓ 32%*	✓ 32%*
Salvage	—	—	✓
Transport & Heavy Lift	✓ 20%*	✓ 50%*	✓ 80%*

* % bedrijfsonderdelen die gecertificeerd zijn

LAMNALCO

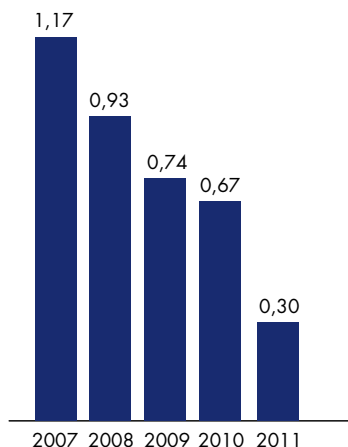
REGIO'S	ISO 14001	OHSAS 18001	ISO 9001
Midden-Oosten en India	✓	✓	✓
West-Afrika	2012	2012	2012

LOST TIME INJURY FREQUENCY (LTIF) BOSKALIS, SMIT EN LAMNALCO

Aantal ongevallen met verzuim per 200.000 gewerkte uren.

BOSKALIS

BOSKALIS LTIF

2011	UREN		
	AANTAL LTI'S	MILJOEN	% LTIF
Europa	18	5,1	0,70
Offshore	1	1,0	0,20
Oost	–	5,1	0,00
Midden (incl. Nigeria)	3	3,0	0,20
West	7	2,9	0,51
Midden-Oosten	–	0,6	0,00
Overig (hoofdkantoor & CTD)	–	1,9	0,00
TOTAAL BOSKALIS	29	19,6	0,30

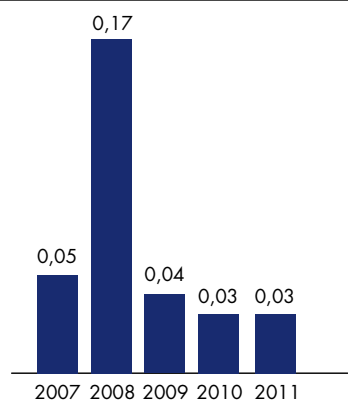
SMIT

SMIT heeft joint ventures, die zijn opgezet als een duurzame samenwerking, waar het SMIT beleid wordt toegepast en SMIT de managementcontrole heeft. Om deze reden worden de SHE-Q data van dergelijke joint ventures voor 100% meegenomen.

2011	UREN		
	AANTAL LTI'S	MILJOEN	% LTIF
Harbour Towage	23	6,8	0,67
Terminals	3	4,2	0,14
Salvage	5	0,7	1,39
Transport & HL	13	9,0	0,29
Corporate & overig	1	0,7	0,30
TOTAAL SMIT	45	21,4	0,42

LAMNALCO

LAMNALCO LTIF

2011	UREN		
	AANTAL LTI'S	MILJOEN	% LTIF
Schepen en wallocaties	1	6,4	0,03
TOTAAL LAMNALCO	1	6,4	0,03

OVERZICHT VEILIGHEIDSONDERSCHIEDINGEN 2011

Boskalis, SMIT en Lamnalco hebben in 2011 onder andere de volgende veiligheids-onderscheidingen ontvangen:

- Het project Maasvlakte 2 kreeg een veiligheidsbonus van het Havenbedrijf Rotterdam voor 500.000 gewerkte uren zonder ongevallen met verzuim. De bonus komt ten goede aan het Sophia kindziekenhuis.
- Het OPC Project in Nigeria kreeg een onderscheiding van Chevron voor 1 miljoen gewerkte uren zonder ongevallen met verzuim.
- Op het Swinoujscie project in Polen werd een 'Safe Building Award' uitgekeerd door de arbeidsinspectie, voor de meest veilige bouwplaats in de regio.
- Op het project Gorgon in Australië zijn inmiddels meer dan 2 miljoen uren gewerkt zonder ongevallen met verzuim. Als waardering heeft Chevron in 2011 een 'Certificate of Appreciation' uitgereikt.
- Boskalis Terramare kreeg in 2011 de prijs voor de meest veilige werkgever in Finland.
- SMIT UK kreeg de 'RoSPA Gold Award' van de Royal Society for the Prevention of Accidents in mei 2011 als erkenning voor de hoge normen op het gebied van veiligheid en gezondheid.
- De Union Manta van SMIT kreeg van BP een onderscheiding voor 150.000 gewerkte uren zonder ongevallen met verzuim.
- SMIT Terminals Sudan kreeg van Greater Nile Petroleum Operating Co. Ltd. een onderscheiding voor 2,5 miljoen gewerkte uren zonder ongevallen met verzuim.
- SMIT Terminals Russia Sakahlin kreeg een onderscheiding van Exxon Neftegaz Ltd. als waardering voor de uitstekende SHE-Q prestaties.
- KST Brunei Marine kreeg een onderscheiding van Shell Brunei voor 1 miljoen gewerkte uren zonder ongevallen met verzuim.
- Lamnalco Marabou kreeg van Maersk Oil Qatar AS een 'Outstanding Safety Performance Award'.

BEGRIPPEN- LIJST

Ballastwater Ballastwater wordt in schepen gebruikt om de diepgang, stabiliteit en sterkte van het schip te verbeteren wanneer het schip niet (volledig) geladen is.

Building with Nature Innovatieprogramma dat zich richt op de ontwikkeling van nieuwe inrichtingsconcepten van rivier-, kust- en deltagebieden.

Het doel is om te onderzoeken hoe menselijke activiteiten en natuur elkaar optimaal kunnen versterken.

Cashflow Nettogroepswinst gecorrigeerd voor afschrijvingen, amortisaties en bijzondere waardeverminderingen.

CO₂ Koolstofdioxide; een kleurloos en reukloos gas dat van nature in de atmosfeer voorkomt. De toename van koolstofdioxide in de atmosfeer speelt mede een rol in de opwarming van de aarde (bron Wikipedia).

EBITDA Bedrijfsresultaat vóór resultaat geassocieerde deelnemingen, afschrijvingen, amortisatie, bijzondere waardeverminderingen, rente en belastingen.

GRI Global Reporting Initiative. Een internationale organisatie die wereldwijde standaarden ontwikkelt voor maatschappelijke jaarverslaggeving. De missie van GRI is om duurzaamheidsverslaggeving voor alle organisaties – ongeacht omvang, sector of locatie – zo routinematig en vergelijkbaar te maken als financiële verslaggeving.

HFO Heavy Fuel Oil.

IMO De Internationale Maritieme Organisatie (International Maritime Organization, IMO) is een gespecialiseerde organisatie van de Verenigde Naties die op internationaal niveau afspraken tussen de deelnemende lidstaten bewerkstelligt om zodoende de scheepvaart zo veilig en milieuvriendelijk mogelijk te maken.

ISM-Code International Safety Management Code for the Safe Operation of Ships and for Pollution Prevention. Een internationale standaard voor het naleven van veiligheidsregels en vervuilingpreventie op zeeschepen.

ISM schrijft voor dat scheepseigenaren een veiligheidsmanagementsysteem moeten opzetten en onderhouden.

ISO-normen Normen van de International Organisation for Standardisation; de wereldwijde federatie van nationale normalisatieorganisaties die standardeisen geven voor bijvoorbeeld milieuzorg (ISO 14001), arbozorg (OHSAS 18001) en kwaliteitsmanagement (ISO 9001).

MDO/MGO Marine Diesel Oil/Marine Gas Oil.

Sleephopperzuigers Zelfvarend baggerschip dat haar eigen ruim kan laden met behulp van centrifugaalpompen. Het laden gebeurt met pijpen die over de bodem slepen terwijl het schip vaart. Sleephopperzuigers hebben het vermogen om het gebaggerde materiaal over grote afstanden te vervoeren. Het materiaal wordt gestort door het openen van klapdeuren in de bodem, door middel van rainbowing of wordt via een pijpleiding aan land gepompt.

Snijkopzuigers Een baggerschip dat baggert terwijl het vaartuig is verankerd met behulp van een spudpaal en ankers. Bij deze techniek wordt krachtig snijden gecombineerd met zuigen. Een snijkopzuiger wordt met name daar ingezet waar de grond hard en compact is. Het gebaggerde materiaal wordt in beunschepen geladen maar meestal aan land gepompt via een persleiding.

Thuismarkt Boskalis onderscheidt zich van haar concurrenten door een thuismarktstrategie. Een thuismarkt heeft een lokaal commercieel gezicht, een eigen vloot en infrastructuur en weet zich gesteund door de financiële en technische kracht van de mondiale Boskalis-organisatie. Thuismarkten zorgen voor een stabiele stroom van opdrachten en de mogelijkheid om met aanverwante activiteiten extra marges te genereren.

Valpijpschip Schip dat op grote diepte nauwkeurig steen kan deponeren. Het uiteinde van de valpijp wordt door middel van een plaatsbepalingssysteem tot op slechts enkele meters nauwkeurig boven het installatieniveau gepositioneerd. Vervolgens wordt het steen door de valpijp gevoerd, terwijl het schip over het af te storten gebied vaart. Deze toepassing wordt veelal bij de olie- en gasindustrie toegepast om de zeebodem voor pijpleidingen te egaliseren of om pijpleidingen af te dekken met steen. Het valpijpschip Seahorse kan optioneel uitgerust worden met een A-frame op het achterschip en een ROV (Remotely Operated Vehicle)-gestuurde gripper waarmee gebaggerd kan worden tot op 1.000 meter waterdiepte.

VCA Veiligheid Checklist Aannemers. Veiligheidsstandaard van toepassing op Nederlandse werkmaatschappijen.

Wanneer u na het lezen van dit verslag opmerkingen of suggesties heeft, nodigen wij u uit contact met ons op te nemen:

Martijn L.D. Schuttevâer
Director Investor Relations & Corporate Communications
Telefoon: 078 6969822
E-mail: csr@boskalis.com
Website: www.boskalis.nl

RECYCLED
Paper made from
recycled material
FSC® C092577

Koninklijke Boskalis Westminster N.V.

Rosmolenweg 20
Postbus 43
3350 AA Papendrecht

csr@boskalis.com

T 078 6969000

F 078 6969555

www.boskalis.nl

